

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA,

MARIBOR

DIPLOMSKO DELO

PORTRETNA FOTOGRAFIJA

PREDSTAVITEV TEORIJE IN PRAKTIČNEGA DELA

Kandidat: Tomaž Unterlehner

Študent izrednega študija

Številka indeksa: 11190170053

Program: Višješolski program MEDIJSKA PRODUKCIJA

Mentor: mag. Irena Bedrač ter Zlatko Mihaljčič univ.dipl.soc.

Maribor, oktober 2012

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKE NALOGE

Podpisani **Unterlehner Tomaž** št. indeksa **11190170053**, izjavljam, da sem avtor diplomske naloge z naslovom

Portretna fotografija: Predstavitev teorije in praktičnega dela

Ki sem jo napisal pod mentorstvom mag. Irene Bedrač ter Zlatka Mihaljčiča univ.dipl.soc.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predložena diplomska naloga izključno rezultat mojega dela
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana v skladu s pravili Višje strokovne šole Academia;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli kot moje lastne – kaznivo po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah (UL Št. 16/2007 - v nadaljevanju ZASP), prekršek pa podleže tudi ukrepom VŠŠ ACADEMIA, skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32. Členom ZASP dovoljujem VŠŠ Academia objavo diplomske naloge na spletnem portalu šole.

Maribor, oktober 2012

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvalil bi se predavateljem šole za vse pomembne informacije. Zahvalil bi se mentorjema, saj sem se pri njunih predavanjih naučil pomembnih korakov v naši stroki. Ne morem mimo tega, da se ne bi zahvalil sošolcem za vso pomoč, saj je bilo naše medsebojno sodelovanje več kot samo uspešno. Za konec naj se zahvalim predvsem svojim staršem za vso pomoč in podporo skozi študij; v času pisanja diplome sem dobil motivacijo predvsem od njiju.

Hvala Vam.

POVZETEK

Verjetno ni dneva, da ne bi nekje zasledili fotografije. In ne samo neke fotografije porušene zgradbe v Ameriki. Govorim o fotografiji ljudi. Vsak dan se srečujemo z portretno fotografijo, pa se tega niti ne zavedamo. Prav vsak od nas kdaj pa kdaj kaj fotografira in navadno fotografiramo ljudi. Pa naj bo to fotografija za socialno omrežje ali za spomin iz poroke. Fotografij nas samih, ki predstavljamo ta svet, je največ. Zato je na nas, da se o tem, o portretni fotografiji, naučimo vsaj nekaj. In tako v prihodnosti ne bomo imeli izgovora, da nimamo dobre fotografije, ki bi nas spominjala na mlade dni. Da nas ne bo prijatelj petkrat prosil, če lahko še enkrat pritisnemo na sprožilec. Portretna fotografija je povsod okoli nas. Spremlja nas vse življenje. Pa saj ne gre za znanost. Gre le za fotografije ljudi. Gre za nas.

Ključne besede: fotografija, fotoaparat, portret, model, objektiv, svetloba

ABSTRACT

Portrait photography - Presentation of theory and practical work

Probably there is no a single day that we wouldn't seen photography somewhere. And not just some photos demolished buildings in America. I'm talking about photography of people. Every day we are faced with portrait photography, but we do not even know it. Each and every one of us sometimes taking a picture of something and usually we photograph people. And is this a picture for a social network or memory from wedding. Photos of ourselves, who represent this world are the most frequent. It is up to us, that we have to learn something about that, about the portrait photography and we won't have no excuse over in future that we do not have good photos of us remind our young days. Then friend won't ask 5 times if we can once again press the shutter. Portrait photography is all around us. Our life accompanied portrait photography. But it is not a science. It's just pictures of people. It's all about us

Keywords: photography, photo camera, portrait, model, lens, light

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	9
1.1 Opredelitev obravnavane teme	9
1.2 Namen, cilji in osnovne trditve diplomskega dela.....	9
1.2.1 Namen	9
1.2.2 Cilji, ki jih želim doseči so.....	9
1.2.3 Osnovne trditve	10
1.3 Predpostavke in omejitve	10
1.4 Predvidene metode raziskovanja	10
1.4.1 Teoretični del.....	10
1.4.2 Praktični del.....	10
2 FOTOGRAFIJA	11
2.1 Digitalni fotoaparati	14
2.1.1 Kompaktni fotoaparati.....	16
2.1.2 SLR – Zrcalno-refleksni fotoaparati.....	17
2.2 Nastajanje prvih fotografij	18
3 OPREMA FOTOGRAFA.....	20
3.1 Primerna oprema za zahtevnejše fotografiranje.....	20
3.1.1 Fotoaparati.....	22
3.1.2 Objektiv.....	24
3.1.3 Bliskavica	26
3.1.4 Stativi	27
3.2 Studijska oprema.....	29
3.2.1 Ozadje.....	30
3.2.2 Studijske bliskavice.....	32
3.2.3 Razpršilniki	34
3.2.4 Dežniki	35

3.2.5 Odbojniki.....	35
3.2.6 Ostalo	36
4 PORRETNA FOTOGRAFIJA	38
4.1 Kaj je portret	38
4.1.1 V barvah ali črno – belo	39
4.2 Ozadje je odvisno od lokacije	40
4.2.1 V studiu	40
4.2.2 V notranjih prostorih	40
4.2.3 V naravi.....	41
4.2.4 Na ulici	41
4.3 Kako dobiti dobro fotografijo	42
4.3.1 Nastavitve fotoaparata.....	42
4.3.2 Kateri objektiv izbrat.....	43
4.3.3 Svetloba.....	44
4.4 Obdelava fotografij	46
4.4.1 Računalniški programi	46
4.4.2 Kako olepšati fotografijo.....	48
4.5 Slava v fotografiji	50
4.5.1 Znani fotografi.....	50
4.5.2 Znani portreti.....	51
5 PHOTOSHOOTING	54
5.1 Izbira ozadja / lokacije	54
5.2 Priprava opreme	54
5.3 Uporaba bliskavice	55
5.4 Postavitev modela pred objektiv	55
5.5 Računalniška obdelava.....	56
5.6 Analiza fotografij	57

5.7 Zaključna misel projekta.....	63
6 ZAKLJUČEK	64
7 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI	65
7.1 Literatura.....	65
7.2 Internetni viri	65
8 PRILOGE.....	66

KAZALO SLIK

Slika 1: 1 Fotografija View from the Window at Le Gras	11
Slika 2: Tower Bridge Dolphin, London – razlika v kakovosti fotografij je ogromna	13
Slika 3: Paleta fotoaparatorov je velika	14
Slika 4: Canon Ixus 125 HS	16
Slika 5: Nikon D4.....	18
Slika 6: Kako objekt pride na zaslon fotoaparata	19
Slika 7: Torba fotografa.....	20
Slika 8: Nikon D7000 – pogled od spredaj	22
Slika 9: Nikon D7000 - LCD.....	24
Slika 10: Sigma 70 – 200 mm	25
Slika 11:Nikkor 18 – 105 mm	26
Slika 12:Nikon Sb600.....	27
Slika 13: Monopod	27
Slika 14: Stativ višjega razreda – cena in kvaliteta	28
Slika 15: Moderni studio	29
Slika 16: Čudovito ozadje za portret	30
Slika 17: Ozadje v studiu.....	31
Slika 18: Studijske luči.....	32
Slika 19:Studijska luč	33
Slika 20: Mali razpršilnik	34
Slika 21:Velik razpršilnik na bliskavici	34
Slika 22: Srebrni dežniki	35
Slika 23: Odbojniki.....	36

Slika 24: Cactus set V2s	36
Slika 25: Ventilator.....	37
Slika 26: Afghan Girl, 1984, Steve McCurry.....	52
Slika 27: Albert Einstein, 1951, Arthur Sasse.....	52
Slika 28: Buzz Aldrin, 1969, Neil Armstrong.....	53
Slika 29: Tea 1.....	57
Slika 30: Tea 2.....	57
Slika 31: Tea 3.....	58
Slika 32: Tea 4.....	58
Slika 33: Katja 1	59
Slika 34: Katja 2	59
Slika 35: Špela 1.....	60
Slika 36: Špela 2.....	60
Slika 37: Sara 1.....	61
Slika 38: Sara 2.....	62
Slika 39: Sara 3.....	62

1 UVOD

1.1 *Opredelitev obravnavane teme*

Fotografija je v današnjem svetu, ko je prerasla iz analogne tehnike v digitalno, postala del našega vsakdana. Digitalni fotoaparati so povsod, posledično je tudi fotografij ogromno, velik del teh je zelo slabih, kar nekaj pa si jih lahko ogledamo tudi na spletu.

Največ fotografiramo ljudi (pa tudi sebe – avtoportret), navadno za spomin. Vendar fotografija nekoga, ki bo to sliko imel v albumu (shranjeno kot analogno fotografijo ali na spletu na kakšnem izmed socialnih omrežij ipd.), se razlikuje od tiste katere namen je »portfolio«, promocija, moda. Tukaj portretna fotografija dobi čisto nov pomen. Že ko pogledamo dve takšno fotografijo in jo primerjamo z fotografijo za amatersko rabo, vidimo opazno razliko. Seveda da dosežemo takšno fotografijo, je potrebno kar nekaj znanja in dobre opreme. Pa še to ni vse, da je fotografija odlična. Ogromno drugih faktorjev vpliva pri fotografiji, kot so svetloba, ozadje model, vse to pa bom podrobneje razložil v nalogi.

1.2 *Namen, cilji in osnovne trditve diplomskega dela*

1.2.1 *Namen*

Namen mojega diplomskega dela je preučiti, predstaviti portretno fotografijo. Mogoče je res, da je danes fotoaparat v vsakem domu, vendar se tega skoraj noben ne loti tako močno, da bi naredil fotografije izjemne.

In to bi rad prestavil v diplomski nalogi, teoretični del fotografije, predvsem portretne, prav tako pa bom imel fotografiranje modela in s tem tudi praktično prikazal portretno fotografijo.

1.2.2 *Cilji, ki jih želim doseči so*

- *Predstavitev portretne fotografije.*
- *Izvedba fotografiranja modela, ter to prikazati v diplomski nalogi.*
- *Približati zahtevnejšo raven fotografije vsem katerim je to neznanka.*

1.2.3 Osnovne trditve

Portretna fotografija je zelo širok pojem. Najpogosteje se uporablja v zvezi s fotografiranjem ljudi. Seveda podobna pravila, kot za slikanje ljudi, veljajo tudi za vse ostale možne motive (tudi nežive). Pri portretni fotografiji sta zanimiva vsaj dva aspekta. Eden je bolj tehnične narave, drugi pa je bolj vsebinski.

(<http://www.e-fotografija.si/templates/?a=287&z=1>, 12.7.2012)

1.3 Predpostavke in omejitve

Ker je pri fotografiji več zvrsti, kot so športna, makro, naravoslovna fotografija, se bom omejil na portretno fotografijo.

1.4 Predvidene metode raziskovanja

1.4.1 Teoretični del

- *Uporabil bom obstoječo strokovno literaturo (knjige).*
- *podatke iz interneta (članki priznanih fotografov).*

1.4.2 Praktični del

- *Fotografiranje modela.*
- *Fotografije bom kasneje računalniško obdelal.*
- *V diplomsko nalogo bom fotografije vključil in jih predstavil.*

2 FOTOGRAFIJA

Že davno je človek želel, da bi svoje poglede na svet in okoli sebe ter dogodke, ki ji doživlja in opazuje, na neki način trajno ohranil. Tako je od prazgodovinskih risb z ogljem prek antičnih vaz in srednjeveških bakrorezov prišel do najpopolnejšega načina ohranjanja svojih vtisov, dogodkov, doživetij in opažanj iz okolice in življenja, ki ga živi do fotografije.

Beseda sama je grškega izvora in pomeni pisanje s svetlobo (photos = svetloba, graphein = pisati), svetlopis, oziroma upodabljanje na posebne svetlobno občutljive plasti.

Fotografija (beseda je sestavljena iz foto + grafija), je pridobivanje trajne slike nekega predmeta na podlagi, ki je premazana z emulzijo, ki je občutljiva na svetlobo. Ime je prvi uporabil J. Herschel leta 1839. V bistvu je to tehnika, s katero dobivamo sliko okolice s kemijskimi učinki sevalne energije, zlasti svetlobe – osvetljevanje. « (Papotnik, 1989, 14)

Slika 1: 1 Fotografija View from the Window at Le Gras

Vir:

http://unitedcats.files.wordpress.com/2009/12/view_from_the_window_at_le_gras_joseph_niecephore_niepe.jpg, 20.7.2012

Kar pomeni za evidentiranje, registriranje in ohranjanje govorjene besede tisk, to pomeni iznajdba fotografije za slikovno registriranje in ohranjanje vsega vidnega sveta. Ugotovimo lahko, da je danes fotografija prisotna na vseh področjih človekove znanstvene in poklicne dejavnosti, njegove interesne, izobraževalne, vzgojne in prostočasne dejavnosti. Vse večja in pomembna je njena vloga pri znanstvenih raziskovanjih v funkciji registriranja raziskovalnih faz in kot sredstvo za ohranjanje in nadaljnjo obdelavo dobljenih izsledkov in rezultatov.

Tudi v medicini je fotografija nepogrešljiva, posebno na področju mikro in rentgenske fotografije. Z mikrofotografijo lahko raziskujejo in preučujejo najrazličnejše mikroorganizme, z rentgensko fotografijo pa uspešno obvladujejo sestav in delovanje najrazličnejših materialov, spojin, itd.

Močno je zastopana v biologiji kot makro, predvsem pa kot mikrofotografija v tesni povezanosti z mikroskopično anatomijo, ob uporabi infrardečih in ultravijoličnih žarkov. Zastopana pa je tudi v geografiji, zoologiji, meteorologiji, hidrografiji, hidrologiji, pri prizadevanjih za varstvo narave, človekove okolice, v astronomiji, laserski in računalniški tehniki in tehnologiji ter v tehniki razmnoževanja in kopiranja najrazličnejših načrtov, risb, skic, shem, grafikonov, ponazoritev, celotnih projektov, itd. « (Fišer, 1998, 17)

Digitalna fotografija je seveda pomenila pravo revolucijo. Predvsem zato, ker je fotografija postala dostopnejša širši množici kot je bila sicer. Predvsem tukaj govorimo o naprednejši fotografski opremi. Zakaj? V času, ko še je bila samo analogna fotografija, je bil vrhunski fotoaparat toliko vreden, da so ga imeli res samo profesionalno fotografi. Z prihodom digitalne fotografije je cena fotoaparata tako padla, da je danes profesionalni fotoaparat postal dosegljiv ogromno ljudem, pa čeprav se ti le za hobi ukvarjajo z fotografijo. Kaj še šele, če govorimo o amaterskih aparatih. Zaradi digitalnega napredka se fotoaparati zelo hitro razvijajo ter se jih na leto izdela na milijone. Posledica tega je, da cena fotoaparata ne more biti tako visoka. In ker je toliko razredov, v katere fotoaparate uvrščamo (kompaktni, SLR, vstopni, z možnostjo snemanja, itd), se tudi cene razvrščajo po tej lestvici in tako lahko vsak najde fotoaparat za pravo ceno.

Slika 2: Tower Bridge Dolphin, London – razlika v kakovosti fotografij je ogromna

Vir: <http://www.facebook.com/most.awesome.web.photos/photos>, 20.7.2012

In tako je danes fotografija prisotna povsod (doma, v službi, v družbi, itd.). Skoraj vse se vrti okrog fotografije. Digitalni fotoaparati imajo skoraj vsaki mobilni telefon. In ker se fotografije ne shranjuje več na analogni film, temveč so digitalno zapisane na spominsko kartico, je tudi fotografij več. Če damo samo splet za primer, si ga najbrž noben ne zna predstavljati brez fotografij. Je pa res, da niso vse te fotografije kvalitetne. Za dobro fotografije je potrebno nekaj znanja, če želimo tukaj več, je potem treba nekaj vložiti v opremo in kasneje z izkušnjami lahko postanemo fotograf, ki dela dobre kvalitetne, ostre fotografije.

Tukaj pa fotografsko opremo začnemo deliti. Če potrebujemo fotoaparati, da zabeležimo družinske dogodke, izlete in podobno, je navadno dovolj kompaktni digitalni fotoaparati. Če pa želimo z fotografijo početi kaj več, se posvetiti pokrajini, športu, mogoče portretom, pa se je dobro odločiti za D-SLR oz. digitalno zrcalnorefleksni fotoaparati.

2.1 Digitalni fotoaparati

Zamislimo si, da so naše oči priključene na elektronsko napravo, sposobno meriti električne impulze, ki jih proizvede mrežnica v našem očesu. Teoretično bi lahko iz teh impulzov elektronsko sestavili sliko. Digitalni fotoaparati delujejo zelo podobno. Poseben mikroprocesor v digitalnem fotoaparatu sestavi sliko iz meritev električnih signalov, ki jih proizvajajo svetlobno občutljiva tipala. Nastalo sliko potem zapiše v digitalni obliki v pomnilnik. Od tam jo lahko prenesemo v računalnik ali na tiskalnik.

Slika 3: Paleta fotoaparatorov je velika

Vir: <http://www.ramptonphoto.com>, 20.7.2012

Poznamo štiri glavne tipe digitalnih fotoaparatorov. Najosnovnejši ima fiksni sistem leč, vgrajen ima samo fiksni dinamični pomnilnik, in uporablja direktno optično iskalo. Večina digitalnih fotoaparatorov je vsaj za razred boljša od tega. Imajo sistem avtomatskega nastavljanja ostrine, ki ima poleg tega lahko še zoom, uporabljajo zamenljivi pomnilnik (pomnilnik, ki ga lahko vzamemo iz fotoaparata), direktno optično iskalo za prikaz pogleda skozi leče, le nekateri pa v ta namen uporabljajo majhen LCD zaslon. Nekateri aparati so t.i. zrcalnorefleksnega (ingle-lens-reflex, SLR) tipa, pri katerem pogled skozi leče vidimo s

pomočjo odbojnega zrcala. Ta nam natančno prikaže, ki ga zajamejo leče fotoaparata. Kakovost fotografij najdražjih fotoaparatorov iz te skupine je zelo visoka. Četrty tip fotoaparatorov pa je namenjen za profesionalno rabo v studiih. Ti dajejo ekstremno kakovostne fotografije, vendar morajo biti priključeni na računalnik in so zelo počasni.

Digitalne fotografije lahko delamo tudi z digitalnimi kamkorderji. Ti nam omogočajo precej posnetkov v kratkem času, vendar je njihova kakovost primerljiva samo z najcenejšimi digitalnimi fotoaparati.

Fotoaparat pa seveda nebi deloval brez svojih sestavnih delov.

Svetlobno tipalo je srce fotoaparata. Največ tipal, ki jih najdemo v digitalnih fotoaparatih, je tipa CCD in jih običajno označimo kar s CCD . Ločljivosti, ki jih zmorejo, so različne. Sodobni napredni D-SLR lahko ima npr. 6144 x 4080, kar pomeni, da dobimo sliko sestavljeno iz 1280 stolpcev in 960 vrstic. To pomeni več milijonov točk, kar zadošča za kakovostne fotografije. « (Daly, 2004, 16)

Naslednji del fotoaparata, ki ga moramo omeniti, je optično iskalo. Ko fotografiramo, moramo videti kaj bo na fotografiji.. Najbolj navadno optično iskalo je direktno. Pri tem gledamo na objekt direktno skozi lečo, ki nam da svetlo vendar zelo majhno sliko tistega, kar vidijo leče fotoaparata. Kadar je pomembno do kod seže rob vidnega polja leče, to ni dober sistem. Nekatere dražje kamere uporabljajo zrcalnorefleksni sistem, ki omogoča, da vidimo vidno polje kar skozi lečo, skozi katero bomo posneli fotografijo. Namesto direktnega sistema imajo nekateri fotoaparati vgrajen LCD zaslon. Ta kaže sliko, ki jo vidi CCD.

Bliskavica ali fleš (flash), kot mu radi rečemo kar po angleško, je v skoraj vseh digitalnih fotoaparatih. Uporabljamo za do osvetljevanje objektov od blizu. Slaba stvar bliskavice je ta, da hitro porablja energijo.

Kontrole oz. gumbi, ki jih imajo digitalni fotoaparati, se od modela do modela razlikujejo. V splošnem so fotoaparati z več kontrolami tudi bolj zapleteni za uporabo.

Pomnilnik oz. pomnilniška kartica je pri digitalnih fotoaparatih ekvivalent filmu pri klasičnem analognem fotoaparatu. Kartic je več vrst in imajo tudi različne kapacitete. Včasih je bilo dosti prostora na kartici 512 Mb. Danes je veliko 32 Gb.

Kamera je nekaj, kar so združili z fotoaparati, v zadnjih letih tudi z SLR. Video se je pokazal za uspešnega in zelo kakovostnega. Tako je z dobrim dodatnim mikrofonom, veliko kartico in funkcijo HD, digitalnih fotoaparati višjega cenovnega razreda postal profesionalna kamera.

Programi če smo natančni niso del fotoaparata, vendar je fotoaparat brez programov, ki mu omogočijo delovanje neuporaben. Z temi programi spreminjamo nastavitve fotoaparata, spremljamo galerijo narejenih slik ter lahko naredimo že manjše obdelave, ki pa za resnejšo uporabo niso priporočljive. « (Daly, 2004, 21)

2.1.1 Kompaktni fotoaparat

Kompaktni fotoaparati so se hitro uveljavili na področju fotoaparatorov razreda pomeri in sproži. Klasične filmske fotoaparate tega razreda lahko najdemo le še na cenovnem dnu trga. Kompaktni digitalni fotoaparati so videti kot filmski fotoaparati, šele pogled od zadaj razkrije njihov digitalni izvor. Ker so ti fotoaparati namenjeni širšim množicam, je preprostost uporabe izrednega pomena. Zaradi tega so nastavitveni gumbi pregledni in jasno označeni, število nastavitvev pa omejeno na minimum. Razen seveda če gremo v ročne nastavitve. Paleta fotoaparatorov tega razreda je obsežna, od cenениh modelov za spletno uporabo do univerzalnih izvedb z ločljivostjo do 15 megapikslov.

Slika 4: Canon Ixus 125 HS

Vir: <http://www.trustedreviews.com/news/canon-unveils-ixus-125-hs>, 20.7.2012

Zadnje čas se pojavljajo tudi model katerim lahko menjujejo objektiv, kar je sicer značilno le za SLR fotoaparate, kompaktni fotoaparati imajo navadno le gumb za zumiranje, objektiv pa

je vgrajen v fotoaparatu. Pri digitalnih fotoaparatih poznamo dve vrsti zuma, in sicer optičnega in digitalnega. Optični zum je dejanski zum objektiv, medtem ko za digitalni zum poskrbi elektronika fotoaparata – enako, kot če bi sliko povečali s programom za obdelavo slik. Pri tem se moramo zavedati, da digitalni zum okrne kakovost fotografije, zato se ga, če je le mogoče, izogibamo. Ker so tudi tukaj baterije veliki porabnik, se navadno uporabljajo akumulatorske baterije, katere lahko ponovno polnimo.

2.1.2 SLR – Zrcalno-refleksni fotoaparati

Začetek 21. stoletja je prinesel novo generacijo digitalnih zrcalno-refleksnih fotoaparotov s samodejnim ostrenjem (označujemo jih s kratico AF SLR – Auto Fokus Single Lens Reflex). Kljub obsežnemu naboru raznih nastavitev in veliki zmogljivosti, jih je padec njihove cene naredil dostopne širši množici. Ob skokovitem povečanju zmogljivosti in padanju cen ni bilo več vprašanje, ali in kdaj bodo digitalni SLR-ji osvojili fotografske zanesenjake, temveč kako hitro. « (Zorec, 2009, 32)

Na prvi pogled so digitalni AF SLR-ji videti zelo podobni klasičnim 35- milimetrskim AL SLR-jem. S tem pristopom so proizvajalci dodatno pospešili in fotografom dodatno olajšali prehod iz filmskih na digitalne fotoaparate. Največjo razliko lahko opazimo na zadnji strani fotoaparotov, kjer imajo digitalni fotoaparati LCD- zaslon in številne nastavitvene gumbe. Pri SLR fotoaparatih imamo na voljo ogromno paleto objektivov (zoom, fiksni, širokokotni, tele, makro, fisheye), katere lahko menjavamo in uporabimo, ko jih najbolj potrebujemo. Prav tako je na voljo kar nekaj dodatnih bliskavic, saj ta, ki je vgrajena, ni prav dosti uporabna pri resnejši fotografiji. Dodatne bliskavice lahko imamo direktno na fotoaparatu, pri portretni fotografiji pa ogromno krat uporablja oddajnike, da lahko bliskavico postavimo pod drugim kot. Seveda ti oddajniki služijo temu, da lahko uporabimo več kot eno bliskavico.

Slika 5: Nikon D4

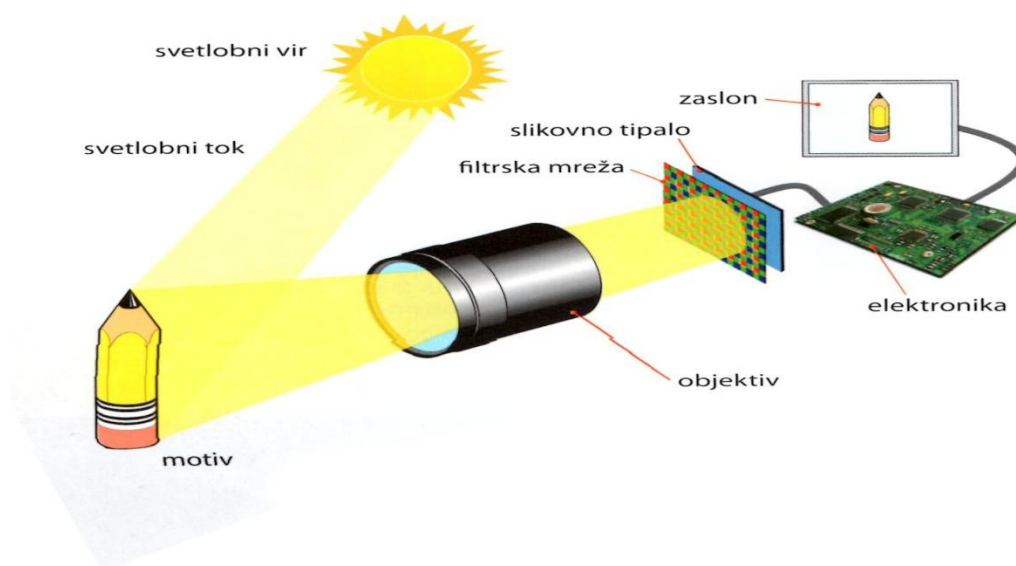
Vir: http://www.nikon.si/sl_SI/product/digital-cameras/slr/professional/d4, 21.7.2012

Sodoben digitalni fotoaparatus ima večjo procesorsko moč, kot jo je imel Nasin računalnik pri prvi misiji človeka na Luno. Tako visoka procesorska moč je namreč potrebna, da lahko fotoaparatus poskrbi za nadzor izrednega števila funkcij. Vsak del sodobnega fotoaparatusa, od materiala za ohišje pa vse do prefinjenih elektronskih vezij, je pravi čudež tehnologije, ki bi si ga pred le nekaj desetletji sploh ne mogli predstavljati.

2.2 Nastajanje prvih fotografij

Digitalne slike (fotografije in skenirane slike) so sestavljene iz velikega števila drobnih barvnih kvadratkov – pikslov. Gre torej za nekakšen mozaik barvnih ploščic, razporejenih v pravokotno mrežo. Mrežo pikslov imenujemo tudi bitmap, od koder izvira izraz bitna slika.

Nastanek digitalne slike je v bistvu zelo preprost. Svetloba, odbita od motiva skozi objektiv, pade na slikovno tipalo, ki jo nato s pomočjo elektronike pretvori v digitalni zapis. Ključnega pomena pri tem je seveda slikovno tipalo, ki ga tvori več milijonov izredno majhnih kvadratnih svetlobnih tipal (senzorjev) s stranico okoli 0,005 mm. Vsak od njih ustvari eno slikovno piko, ki jo nato elektronika predela v piksel – osnovni gradnik digitalne slike. Oko digitalnega fotoaparatusa vidi torej kockasto sliko. A ker digitalne slike običajno sestavlja zelo veliko izredno majhnih kvadratkov, naše oči nazobčanosti ne zaznajo. « (Zorec, 2009, 19)

Slika 6: Kako objekt pride na zaslon fotoaparata

Vir: Zorec, 2012, 20

V osnovi pravkar napisano sicer drži, vendar pa je celotna zgodba v resnici veliko bolj zapletena. Svetlobna tipala so namreč slepa za barve. Posamezno tipalo zmora razločiti le 256 različnih svetlostnih vrednosti in ne posameznih barv. To težavo so rešili tako, da so pred svetlobno tipalo namestili mrežo filtrov v treh osnovnih barva – rdeči, zeleni in modri (RGB – Red, Green, Blue). Svetlobna tipala pod rdečim filtrom tako vidijo le rdeče tone prizora in poskrbijo za rdeče piksele, svetlobna tipala pod zelenim filtrom zagotovijo zelene piksele, svetlobna tipala pod modrim filtrom pa modre piksele. Dober trik, vendar težav še ni konec. Če bi ostali pri tem, bi bile digitalne slike sestavljene le iz različno svetlih rdečih, zelenih in modrih pikselov. A če digitalno sliko močno povečamo, vidimo, da ima lahko vsak piksel katerikoli barvni odtenek. Sledi torej še zadnji preobrat v naši zgodbi. Vrednosti, ki jih posamezna svetlobna tipala izmerijo se ne pretvorijo neposredno vpiksle, temveč elektronika njihove meritve zbere, med seboj premirja in s posebnim postopkom interpolacije za vsako tipalo izračuna barvo piksla. Barva vsakega piksla digitalne slike je dejansko določena s kombinacijo različnih svetlostnih vrednosti treh osnovnih barv. Pri čemer za opis vsake barve običajno uporabljamo 8 – bitne računalniške besede, kar pomeni, da imamo na voljo 256 različnih vrednosti. Za vsak piksele je torej na voljo $256 \times 256 \times 256$ oziroma ne kaj več kot 16,7 milijona barv. « (Zorec, 2009, 20)

3 OPREMA FOTOGRAFA

Kadar želimo naše fotografsko znanje bolj izkoristiti in želimo, da so naše fotografije kvalitetnejše, ostrejše, nam nudijo več možnosti z kasnejšo obdelavo moramo izbrati opremo, katera je bolj napredna. Če se želimo igrati z svetlobo ter uporabljati dodatne luči in bliskavice, bomo izbrali SLR fotoaparat. Zdaj kateri model bomo izbrali (vstopni, pol profesionalni, profesionalni) je seveda izbira, koliko se bomo fotografiji posvečali ter koliko imamo financ. Načeloma se danes da z vstopnimi modeli ter malo boljšim znanjem obdelave narediti izjemne fotografije. Seveda ti modeli pri slabših pogojih svetloba kažejo svoje šibke strani.

Slika 7: Torba fotografa

Vir: http://www.mixi.tv/katalog/index.php?cat_id=88&orderby=pricedesc&start=11,

21.7.2012

3.1 Primerna oprema za zahtevnejše fotografiranje

Naprednejši SLR je primeren za slabe pogoje, kot so dež, vlaga, mraz, blato, pesek. Njegov namen je da pri delu fotografa, deluje kljub slabim faktorjem vremena. Izdelan je iz boljših materialov, kateri so robustnejši, kar je dobro za oprijem. Baterija drži veliko dlje, sploh če ga uporabljamo v kombinaciji z gripom, kjer lahko imamo 2 bateriji, pri najvišjih modelih je pa

grip tako že integriram, da je z fotoaparatom eno. Tudi slabe svetlobne pogoje se da rešiti z nastavitvami in dobrim objektivom. Pri boljših modelih lahko nastavimo višjo vrednost ISO (digitalna posvetitev slike), šum pa še vedno ne bo tako izrazit. Tudi število fotografij ki jih posnamemo v eni sekundi je pri profesionalnih fotoaparatih lahko tudi do 12 fotografij, kar je izjemno priročno pri fotografiranju športa, da ujamemo dober trenutek (gol pri nogometu, smučarja pri zastavici ipd.). Tudi ostrina je pri boljših fotoaparatih izrazitejša, seveda pa o tem predvsem odloča tudi objektiv. Torej je za koncertno, športno, poročno ter seveda tudi portretno fotografijo je priporočljivo izbrati malo boljši SLR, saj tukaj slabi svetlobni pogoji ne smejo narediti fotografije manj kakovostne.

Izjemno pomembno je tudi kakšen objektiv bomo izbrali. Načeloma velja pri fotografski opremi: več plačaš – več dobiš. Zaslونka je lahko navadno odprta od F 3,5 dalje, pri boljših objektivih tudi od 1,4, 2,0 ali 2,8. F je torej oznaka za zaslonko. Navadno dobimo pri nakupu fotoaparata, predvsem vstopnega modela zraven KIT objektiv. To je osnovni objektiv, ki sicer ni za profesionalno rabo, saj fotografije niso tako ostre kot pri boljših objektivih, pa tudi zaslonka so takšne, da pri slabši svetlobi ne moremo dobiti želene fotografije. Seveda so tako Kit objektiv, kot profesionalni objektiv, dobljivi v zoom, širokokotni ter tele različici. Torej širokokotni objektiv je primeren za fotografiranje pokrajine, tudi portretov, saj z njim zajamemo kot že ime pove široki kot. Goriščnica je tukaj navadno 18 – 35 mm. Tele objektiv so primerni za večino fotografski momentov, kot so šport, portretna, tudi koncertna fotografija. Goriščna razdalja tukaj sega od 100 pa vse do 800 mm. Imamo posebne objektiv, ki imajo tudi več mm. Profesionalni objektiv imajo po večini hitrejše ostrenje, fotografija je lepša, čistejša. Tudi premer leč je večji npr. 77 mm, medtem ko je pri Kit objektiv ta do 67 mm. Seveda poznamo pri boljših objektivih še drugačne tipe. Eni so npr. fiksni, katerim se goriščna razdalja ne spreminja, temveč je enaka (25mm, 35mm, 50mm, 85mm). Zaslونka je pri teh objektivih lahko odprta celo do F 1.4. Obstajajo še potem makro objektiv, za fotografiranje od blizu, ter mikro objektiv za drobne detajle. Prav tako je možno kupit fisheye različico. To je objektiv, kateri lahko zajame široki kot do 180 stopinj, naredi pa poseben učinek, podoben kot da bi gledali skozi kukalo na vratih. « (Lezano, 2009, 46)

Ker vam bom predstavil opremo, s katero fotograf dela, se osredotočam tokrat na portretno fotografijo. Opisal bom kar svojo opremo, da bomo imeli celoten pregled, delovanje ter potek dela z fotoaparatom. Konec koncev je vseeno kakšen fotoaparat opišem, razlikujejo se tako v številkah, nastavitvah ter zmogljivosti. Sam si lastim D-SLR Nikon D7000, ki spada v

zahtevnejšo amatersko oziroma polprofesionalno opremo. Uporabljam ga v kombinaciji z 2 objektivoma, bliskavico, stativi, ter še nekaj dodatne opreme se najde v torbi.

3.1.1 Fotoaparati

Vsi fotoaparati so sestavljeni iz enakih osnovnih sestavnih delov, ki se razlikujejo predvsem v kakovosti in zapletenosti izdelave. Tako imajo tudi majhni žepni fotoaparati zumovski objektiv z velikim razponom, zaslonko, svetlobno tipalo, nastavitveni gumb ali kolesce, bliskavico itd. Seveda pa majhni in ceneni sestavni deli ne morejo zagotoviti fotografij enake kakovosti, kot jo lahko optika, mehanika in elektronika boljših fotoaparátov. Davek za bolj kakovostne fotografije pa je večja velikost in teža fotoaparát in žal tudi višja cena.

Nikon D7000

Nikon D7000 je digitalni zrcalno refleksni fotoaparát (DSLR), ki nadomešča med naprednimi fotografi zelo priljubljen model Nikon D90. Vgrajen ima nov CMOS slikovni senzor formata DX s 16,2 milijoni slikovnih točk in slikovni procesor EXPEED 2 s podporo zajemu video posnetkov v polnem HD (1080p) formatu. Povsem nov je tudi 39-točkovni (AF) sistem avtomatskega ostrenja in RGB senzor z 2016 točkami za merjenje svetlobe. Vse te nove tehnologije, nadgrajene z Nikonovo že pregovorno zanesljivostjo in ergonomijo, zaščitene z zelo trpežnim in kompaktnim ohišjem, so zagotovilo za izvrstne fotografske rezultate.

Slika 8: Nikon D7000 – pogled od spredaj

Vir: <http://www.wedding-photography-liverpool.com/nikon-d7000-perfect-wedding-photographers-camera-brought-white-liverpool-wedding-photography/nikon-d7000-front>,

22.7.2012

D7000 ima vgrajene številne nove funkcije, ki zagotavljajo vrhunsko kakovost fotografij. Poleg novega CMOS slikovnega senzorja formata DX z ločljivostjo 16,2 milijona slikovnih točk je na novo razvit tudi slikovni procesor za obdelavo fotografij EXPEED 2, ki zagotavlja še boljšo kakovost fotografij in video posnetkov v polnem HD (1080p) načinu. Povečan je tudi razpon občutljivosti slikovnega senzorja, ki znaša med ISO 100 in 6.400 z možnostjo razširitve do ISO 25.600, kar fotoaparatu D7000 omogoča, da pri fotografiranju hitro premikajočih se motivov in v slabih svetlobnih pogojih, celo brez bliskavice, z minimalno količino šuma zajame tudi najmanjše podrobnosti.

Veliko in svetlo stekleno iskalo s pentaprizmo s skoraj 100-odstotno pokritostjo slike ter 0,94-kratno povečavo omogoča zanesljiv, natančen in oster pogled na motiv. Poleg tega je ob hitrosti sprožilca 1/8000 sekunde, katerega življenjska doba znaša 150.000 sprožitvev, fotoaparat vedno v popolni pripravljenosti. Zgornji del ohišja in pokrovi na zadnji strani so iz magnezijeve zlitine, fotoaparat pa je še dodatno zaščiten proti vlagi in prahu, tako da omogoča zanesljivo delovanje tudi v bolj neugodnih razmerah.

V D7000 sta vgrajeni dve reži za spominske kartice SD, ki omogočata dodatno zmogljivost in fleksibilnost pri različnih načinih hranjenja fotografij in video posnetkov. Uporaba obeh kartic hkrati lahko omogoča več razpoložljivega prostora, lahko pa izkoristimo možnost, da predstavlja druga kartica varnostnega kopijo prve. Fotografije in video posnetke pa lahko tudi razvrstimo na različni kartici glede na obliko zapisa tako, da so na obeh karticah iste fotografije v različnih formatih in kakovosti zapisa.

Sistem avtomatskega ostrenja (AF), ki je bil razvit posebej za D7000, ima 39 točk ostrenja, od tega jih je 9 križnih, ki so razporejene v sredini ostritvenega polja. Nov AF sistem zagotavlja zanesljivo ostrenje tudi v slabših svetlobnih in slabo kontrastnih pogojih. Z Nikonovim novim RGB senzorjem za merjenje svetlobe, ki ima kar 2.016 slikovnih točk, je še izboljšana že tako pregovorna zanesljivost Nikonovega barvnega merjenja svetlobe, kot tudi učinkovitost sistema za prepoznavanje motivov in obrazov. Vse skupaj se kaže tudi pri večji zanesljivosti v zaporednem načinu fotografiranja, tako da bodo z D7000 posnetki ostri tudi pri hitrosti 6 posnetkov na sekundo.

Da ne bo zmanjkalo energije, je opcijsko v D7000 na voljo vertikalno baterijsko držalo MB-D1 z dodatnim virom energije. Omogoča preprosto preklapljanje med viri energije, izboljša ergonomijo pri vertikalnem načinu fotografiranja ter stabilizira ohišje pri uporabi daljših in težjih teleobjektivov.

Slika 9: Nikon D7000 - LCD

Vir: <http://www.nikonusa.com/Nikon-Products/Product/Digital-SLR-Cameras/25468/D7000.html>, 22.7.2012

D7000 prek gumba na ohišju omogoča neposredni vklop zajema videoposnetkov (D-Movie) pri polni ločljivosti HD (1080p) tudi med samim fotografiranjem. Način AF-F omogoča neprekinjeno ostrenje med snemanjem videoposnetkov, ne da bi bilo treba pritiskati na gumb sprožilca. Za zajem in stiskanje posnetkov uporablja D7000 preizkušen in zelo kakovosten kodek MPG4 AVC/H.264. Za kakovostno snemanje zvoka pa skrbi stereo vhod mikrofona na ohišju.

D7000 ima vgrajeno možnost obdelave video posnetkov v fotoaparatu, ki omogoča izbiro začetne in končne točke posnetka, hkrati pa lahko iz video posnetka zajamemo tudi posamezne fotografije.

3.1.2 Objektiv

Objektiv je pri fotografiji izjemno pomemben. Sam imam v zbirki trenutno 2, vendar sem delal že z kar nekaj objektiv in tukaj kvaliteta res stane nekoliko več. Kvaliteten objektiv je izredno oster, ima hitro ostrenje in po navada tudi stabilizator slike.

Sigma 70-200 F2.8

Gre za zadnjo izmed verzij tega objektiva. Oznaka EX pove, da gre za profesionalne serijo Sigminih objektivov z robustno zgradbo in najboljšo optično kvaliteto, ki jo podjetje lahko ponudi. HSM (HyperSonic Motor) zagotavlja hitro in tiho ostrenje, ki je hkrati tudi notranje, tako da premičnih delov ni, sprednja leča se med ostrenjem ne vrti. Ko smo že pri ostrenju, bi omenil še oznako macro, ki v tem primeru pomeni krajšo minimalno razdaljo ostrenja, ki znaša 1m, namesto standardnih (za ta tip objektiva) 1.5 m. Velika svetlobna jakost ne zagotavlja le boljših rezultatov v slabih svetlobnih pogojih, hitrejšega ostrenja (predvsem v teh pogojih) in boljše kontrole globinske ostrine, ampak tudi uporabo telekonverterjev.

Slika 10: Sigma 70 – 200 mm

Vir: http://www.lenstip.com/?do=news_archiw&delta=2010-08, 22.7.2012

Gre torej za precej vsestranski objektiv, največkrat uporabljen pri športni fotografiji, »wildlife« fotografiji, tako kot tudi modni in portretni fotografiji. In ne smemo pozabiti na koncertno fotografijo, ko je govora o večjih koncertih, kjer so razdalje med fotografom in nastopajočimi večje, kot v raznih manjših klubih. Nekateri ga bodo vzeli tudi na potovanja, čeprav za ta namen zaradi svoje precej velike teže ni najprimernejši. Sam sem ga testiral v skoraj vseh omenjenih kategorijah, največ pa za fotografiranje športa. Pri slednjem se je izkazal odlično. Ostrenje je zares hitro in natančno. Le-to je seveda odvisno tudi od tipa fotoaparata na katerega je objektiv navit

Nikkor 18–105 mm

Objektiv Nikon AF-S DX NIKKOR 18–105 mm F/3,5–5,6 G ED VR ima dolgo ime že dobro poznanih oznak. Oznaka AF-S pove, da ima objektiv vgrajen motorček in je tako primeren tudi za kamere, ki brez te lastnosti ne morejo avtomatsko ostriti (D40, D40x, D60). DX pove, da je objektiv prirejen za kamere z manjšimi tipali. 18-105mm (27-158mm ekvivalent 35mm) sta najkrajša in najdaljša goriščnici. Svetlobna moč objektiva je označena iz črke F. ED oznaka pove, da je vsaj ena leča v objektivu posebej korigirana proti disperziji (razpršitvi) svetlobe, oznaka VR pa, da ima objektiv sistem za stabilizacijo tresenja.

Slika 11:Nikkor 18 – 105 mm

Vir: http://imaging.nikon.com/lineup/lens/zoom/normalzoom/af-s_dx_18-105mmf_35-56g_ed_vr/index.htm, 22.7.2012

3.1.3 Bliskavica

V fotoaparat vgrajena bliskavica, za resnejšo fotografijo ni priporočljiva. Eno je, če smo na počitnicah pa naredimo fotografijo otrok na mivki in uporabimo vgrajeno bliskavico za do osvetlitev. Če pa želimo imeti fotografije, kjer umetna svetloba fotografijo dvigne na višjo raven, pa bomo uporabili dodatno bliskavico. Če imamo možnost, jih lahko uporabi več hkrati. Sam uporabljam Nikon Sb600, ki ima hitro polnjenje, kar pomeni, da ko se bliskavica sproži je hitro pripravljena na ponovno proženje. Deluje na štiri AA baterije, priporočljive je vedno imeti kakšen komplet rezervnih zraven. Bliskavica se lahko nastavlja avtomatsko ali pa ročno. Uporablja se lahko prav na vseh objektivih, sicer pa ima možnost nastavljanje goriščne razdalje 24-85 mm ter možnost širokega zajema na 14 mm.

Slika 12:Nikon Sb600

Vir: [http://www.creativeswiki.net/Nikon_SB600_\(Baubles\)](http://www.creativeswiki.net/Nikon_SB600_(Baubles)), 23.7.2012

3.1.4 Stativi

Stativ je eden izmed nepogrešljivih pripomočkov pri zajemanju nočnih posnetkov, fotografiranju ognjemetov, infra rdeči fotografiji, skratka povsod, kjer za nastanek nepozabnega posnetka potrebujemo daljše čase zaklopa. Vendar ne vedo vsi, da je stativ izjemno priročen, tudi ko ne potrebujemo daljšega osvetlitvenega časa. Razlog je v tem, da je stativ v bistvu tudi stabilizator slike, posledično je slika tudi ostrejša. Zato se ga velikokrat uporablja tu pri portretni fotografiji, predvsem v foto studiu je veliko v uporabi.

Slika 13: Monopod

Vir: <http://www.photocrati.com/bogen-680b-manfrotto-3249b-monopod-review-round-up>, 23.7.2012

Meja, do kje je možno narediti ne-stresen posnetek "iz roke", to pomeni brez pomoči stojala, je odvisna od vsakega posameznika. Večinoma pa lahko ta čas izračunamo s pomočjo goriščnice, s katero fotografiramo. Recimo pri

goriščni razdalji 15 mm povprečen fotograf za ne stresen posnetek potrebuje 1/15s. V primeru, da uporabljamo teleobjektiv z goriščno razdaljo 200mm, potrebujemo čas okoli 1/200s. V primeru, da nam okoliščine niso naklonjene in potrebujemo daljši čas od priporočljivega, je uporaba stojala neizbežna. Večina fotografov uporablja tripode. To je stojalo s tremi raztegljivimi nogami. V športni fotografiji pa je zelo pogosta uporaba monopoda, to je stojalo z eno samo nogo, kamor fotograf le nasloni fotoaparatusiroma po navadi se na monopod pritrdi objektiv, saj so pri športni fotografiji objektivu večji 70 -200, 300, pa vse do 600 mm, ki so že zelo težki in veliki. Športni fotografi se namreč ves čas premikajo, večkrat tudi sledijo športnikom in z uporabo trdnih in okornih tripodov bi marsikateri trenutek zamudili.

Slika 14: Stativ višjega razreda – cena in kvaliteta

Vir:

http://plazacameras.com.au/cheap_magfibre_tripods_for_digital_cameras_with_australian_warranty, 23.7.2012

Med priljubljenejšimi trinogi najdemo zelo pestro paleto stojal. Od povsem majhnih žepnih stojal, pa vse do ogromnih jeklenih velikanov, katere lahko raztegnemo do več kot 2 metra v višino. Vsako izmed teh pa služi svojemu namenu. Popotni fotograf, kateremu je vsak odvečni kilogram v breme, nosi v nahrbtniku kar se da mali in lahek fotoaparatusi, zato tudi nima potrebe po velikem, 5 kg težkem, jeklenem stojalu. Lahek in kompakten žepni stativ, katerega bo namestil na nekoliko višjo podlago, je več kot odlična rešitev.

Za bolj resno delo pa potrebujemo večja, trdnjša stojala. S težkimi objektivi lahko DSLR tehta tudi do 5 kilogramov in pri takšni teži se poceni plastičnim stativom kaj hitro zašibijo noge. S kvaliteto seveda tudi tukaj raste tudi cena. Večinoma kvalitetnih in trdnih stativov je narejenih iz jekla, v novejšem času pa se pojavljajo novejši materiali, ki so po trdnosti primerljivi z jeklom, na drugi strani pa so precej lažji. Novejši in še dražji stativi so narejeni iz zlitine magnezija in karbona

3.2 Studijska oprema

Kjer koli fotografiramo, lahko za boljše fotografije uporabimo opremo, ki se uporablja tudi v studiih. Takšna oprema je za fotografa, ki fotografira modele na terenih, ki so v naravi, na ulici, v zapuščeni zgradbi in podobnih lokacijah, velikokrat nepogrešljiv del opreme. Res je, da se velikokrat uporabi ena ali mogoče več bliskavic, ampak profesionalni fotografi imajo velikokrat dodatne opreme ogromno.

Slika 15: Moderni studio

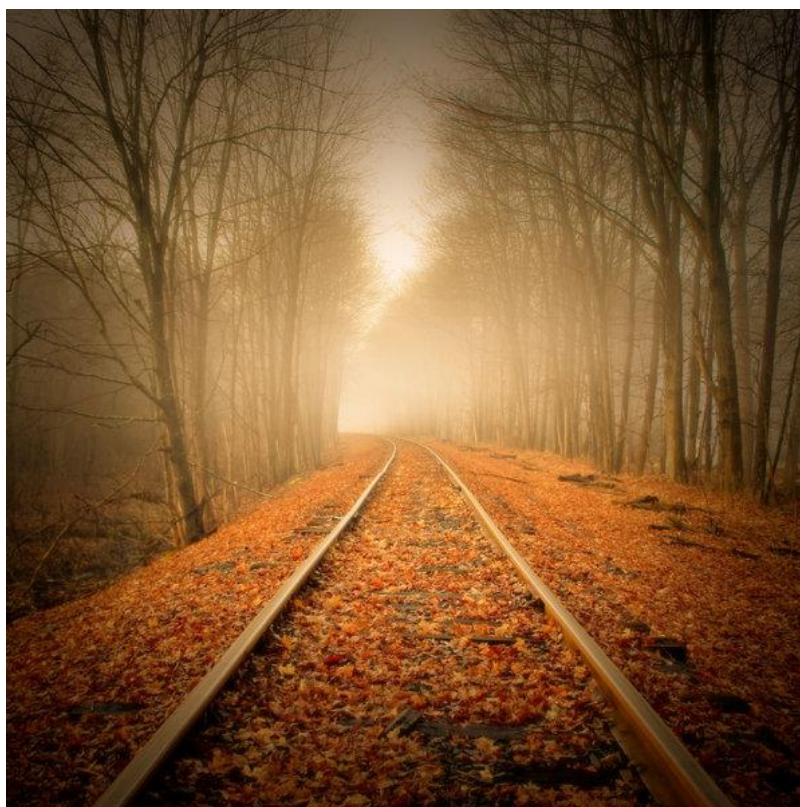
Vir: <http://lebanon-ohio.olx.com/basic-photography-studio-lighting-workshops-iid-27416985>,
24.7.2012

Foto studio je namenjen fotografiranju v notranjih prostorih. Z vsem dodatki, ki zraven sodijo, pa lahko ustvarimo vtis okolja, ki si ga želimo. V studiih navadno fotografiramo portrete ljudi, je pa ogromno v uporabi za fotografiranje izdelkov. Govorimo o stvareh, ki so potem v

katalogu za reklamo (nek izdelek za trgovino npr. jogurt, knjiga, fotoaparati, itd.). Seveda velikost tukaj nima meja. Fotografira se lahko tudi avtomobile, in se kasneje naredi iz teh fotografij ogromne plakate, ki jih vidimo ob cestah in podobno. Večina fotografov pa foto studio uporablja, da v njih fotografira človeške modele in za to potrebujemo določeno studio opremo. « (Lezano, 2009, 59)

3.2.1 Ozadje

Pri fotografiranju portretov na prostem ne moremo nikoli uporabiti ozadja iz tkanine ali papirja, zato moramo še toliko bolj misliti na ozadje. Pravilo za ozadje portretov na prostem je, da mora biti čim bolj preprosto. Bolj kot je preprosteje ozadje, izrazitejši bo portret, zato postavimo subjekt na mesto, na katerem je v ozadju videti čim manj dejavnosti. Na tem mestu moramo včasih prekršiti pravilo $f = 11$, tako da ozadje ne bo izostreno in tukaj raje uporabimo zaslonko 2,8 ali 4. Da pride portret najbolj do izraza in da je ozadje najbolje, pri portretih vedno ostrimo na oči modela, če le te vidimo. Tako dobimo naš portret oster po celotnem obrazu, ozadje pa lepo zamegljeno. Seveda pa to ne pomeni, da moramo ozadje popolnoma zabrisati.

Slika 16: Čudovito ozadje za portret

Vir: <http://www.facebook.com/most.awesome.web.photos/photos>, 24.7.2012

Naše modele vedno postavljamo na lokacije kjer bo ozadje videti kar se da dobro na sami fotografiji. Fotografi radi postavljajo modele v gozd, ob vodo, v mesto sredi ulice, ob visoki ograji in podobno. Samo ozadje nam velikokrat tudi pove, za kakšno osebnost gre. Če na primer slikamo moškega v obleki, ki sedi v pisarni, vemo, da gre za poslovneža.

Slika 17: Ozadje v studiu

Vir: <http://www.trustedreviews.com/opinions/digital-photography-tutorial-home-studio-part-2>, 24.7.2012

Ozadja lahko fotografom portretov povzročijo nemalo težav, ker jim večinoma onemogočajo doseči njihov namen, to je prikazati osebnost, dramo, dušo osebe, ki jo fotografirajo. Zato se največkrat odločijo fotografirati motive na čim bolj enostavnem ozadju. V studiu je morda najbolj poceni možnost, da uporabljate neskončno ozadje. Poceni je zato ker je iz papirja. Tako je to je velik zvitek papirja, standardna velikost je 1,5 x 1 meter. To ni slabo ozadje profesionalnega studia, ki se lahko kupi v skoraj vsaki trgovini z fotografsko opremo. Nekateri papir prilepijo na steno, drugi ga kar pribijejo, najbolje je verjetno kakšno stojalo, ki drži zvitek. Pri takšnih ozadjih je velikokrat dilema, kakšno barvo uporabiti. Za dramatične portrete je dobra črna, bela barva je pa odlična za ostale stvari. Dobra stran belega je, da je navadno videti sivo. Če hočemo, da je res belo, moramo v ozadje usmeriti eno ali več luči, ker drugače svetloba bliskavice povzroči, da je ozadje videti sivo. Uporabimo lahko ozadje iz tkanine, ki dodajajo fotografiji teksture, ki ne odvrata pozornosti od portreta. Takšna ozadja

so priljubljena pri uradnih poslovnih portretih, kot pa tudi pri zaročnih fotografijah. « (Smith, 2007, 24)

3.2.2 Studijske bliskavice

Sistem prilagodljivih studijskih bliskavic ali studijski stroboskop omogoča največ, kar si fotograf lahko želi od osvetljenega sistema. Vsestranskost in možnost popolnega nadzora zlahka zadovoljita vse potrebe glede osvetlitve motivov. Veliko ljudi se ustraši studijske svetlobe, ker mislijo, da je prezapletena ali preveč tehnična zanje, vendar so v resnici studijske luči le večje različice dodatnih bliskavic, ki jih že poznamo. Glavni razliki med dodatnimi bliskavicami (kot je npr. Nikon Sb 800) in studijskimi stroboskopi sta, da studijske bliskavice navadno priključimo v stenske električne vtičnice in ne uporabljamo baterij. Druga pomembna razlika je, da je studijska bliskavica močnejša, kar pomeni, da oddaja več svetlobe. Običajno so studijske bliskavice nameščene na stojalih.

Slika 18: Studijske luči

Vir: <http://broadcast-equipment-sales.co.uk/used-studio-lighting.htm>, 24.7.2012

Poznamo nekaj vrst studijskih bliskavic, a vse služijo istemu namenu.

Monoblok so studijske bliskavice z vgrajenim napajanjem in z vsemi nastavitvami, kar omogoča popolnoma neodvisno uporabo. Ker je vse vgrajeno v enote, so monoliti kompaktne enote, preproste za transport in shranjevanje. Zaradi ugodne cene so priljubljeni med amaterskimi fotografi.

Močnostni bloki se uporabljajo v profesionalnih studiih namesto monoblokov. Tovrstni sistemi ponujajo več moči in hitrejše polnjenje. Vendar pa odpoved močnostnega bloka pomeni konec fotografiranja. Svetlobne nastavitve so kar na bloku, kar omogoča hkratno nastavitve več bliskavic hkrati.

Prenosne studijske bliskavice so primerne za delo na terenu. Delujejo na enak sistem kot močnostni bloki, le da vsebujejo obnovljive baterije, ki omogočajo uporabo tudi tam, kjer omrežna napetost ni na voljo. Ta sistem je zelo vsestranski, a je zelo drag.

Slika 19: Studijska luč

Vir: http://www.mixi.tv/katalog/index.php?cat_id=246&orderby=pricedesc&start=0,
24.7.2012

Osvetlitev na žarnice imajo nekateri raje, čeprav večina profesionalnih fotografov raje uporablja studijske bliskavice z dnevno svetlobo. Ti sistemi zagotavljajo stalno svetlobo, kar pa je v bistvu njihova edina prednost. Svetlobna moč žarnic je manjša, poleg tega se močno segrevajo, zaradi česar so manj primerne za terensko uporabo. « (Cleghorn, 2004, 37)

3.2.3 Razpršilniki

Slika 20: Mali razpršilnik

Vir: http://www.mixi.tv/katalog/index.php?cat_id=561, 25.7.2012

Zagotavljajo zelo razpršeno in mehko svetlobo, zato je nepogrešljiv pri portretni fotografiji. V bistvu gre za veliko škatlo iz blaga z belim zaslonom. Na voljo so v različnih velikostih in najpogosteje v kvadratni obliki. Gre se za to, da je svetloba iz dodatne bliskavice zelo ostra, še posebej če govorimo o studiojski bliskavici, ki je še močnejša. In da to svetlobo razpršimo in naredimo mehkejšo moramo uporabiti razpršilnik. Postavimo ga med bliskavico in subjekt, katerega fotografiramo. Profesionalni fotografi jih veliko uporabljajo. Namestimo jih navadna direktno na bliskavico ali na stroboskop. Ko se bliskavica sproži, se svetloba razprši in ko pride do subjekta, ima večji vir, kar ustvari prijaznejšo svetlobo. Razpršilnik je primeren za ljudi, kot tudi za različne izdelke.

Slika 21: Velik razpršilnik na bliskavici

Vir: http://www.mixi.tv/katalog/index.php?cat_id=561, 25.7.2012

3.2.4 Dežniki

Z dežniki lahko ustvarimo različne svetlobne učinke. Srebrni poskrbijo za učinke, zlati ustvarijo topel svetlobni pridih, beli pa zagotavljajo mehko in razpršeno svetlobo. V bistvu je naloga dežniki podobna oziroma enaka kot pri razpršilniku. Navadno sicer dežnika ne postavimo med bliskavico in subjekt (čeprav je tudi to opcija). Namesto tega obrnemo bliskavico tako, da je obrnjen os modela za 180° - v drugo smer torej. Nato postavimo dežnik pred bliskavico tako, da se svetloba osmeri v notranjost dežnika. Ko svetloba zadene dežnik, se razprši in potuje nazaj v nasprotni smeri do subjekta. Svetloba je tako dosti mehkejša.

Slika 22: Srebrni dežniki

Vir: http://www.i-weaver.com/index_en.php?op=camera&id=722, 25.7.2012

3.2.5 Odbojniki

Odbojniki ali krožniki služijo za posredno osvetljevanje motivov. Na voljo so v različnih velikostih, s katerimi določimo obseg odbitega svetlobnega snopa oziroma pokritost motiva z svetlobo. Posebej so odbojniki odlična zadeva, če želimo fotografirati portrete s čudovito naravno svetlobo. Tukaj moramo začeti uporabljati nekaj, da bodo naši portreti boljši. Z njimi resnično lahko izkoristimo naravno svetlobo. Uporabljajo se za to, da odbijajo oziroma odsevajo naravno svetlobo z okna nazaj na senčene dele motiva.

Slika 23: Odbojniki

Vir: <http://www.e-fotografija.si/templates/default.aspx?a=3135&template=print-article1.htm>,
25.7.2012

3.2.6 Ostalo

V to kategorijo bi dodal nekaj, brez česar verjetno z dodatnimi bliskavicami ne moremo delati. Gre torej za sistem, s katerimi fotoaparata povežemo z bliskavicami, ki so okoli modela. Najbolj priljubljeni so brezžični modeli. Na fotoaparat torej namestimo radijsko prožilo. Ta nam pošlje signal do prejemnikov kateri so pritrjeni na bliskavicah. Tako lahko imamo več bliskavic z različnih smeri, katere preko takšnega sistema prožimo ob fotografiranju. Verjetno najbolj znani in najbolj zanesljivi sistem je Pocket wizard. Sam uporabljam Cactus brezžični 4 kanalni sistem,

Slika 24: Cactus set V2s

Vir: <http://www.gadgetinfinity.com/cactus-4-channel-wireless-flash-trigger-set-v2s.html>,
25.7.2012

Še ena stvar katero bi dodal sem. In sicer gre za ventilatorje. Sicer se sliši čudo, vendar z ventilatorji ustvarjamo dobre učinke kot so razmršeni lasje ali obleka, ki plava za modelom. Po navadi se uporabljajo pri manekenhah, da se poudari bujnost las.

Slika 25: Ventilator

Vir: <http://www.tumblr.com/tagged/a-true-fan>, 25.7.2012

4 PORTRETNA FOTOGRAFIJA

Verjetno ni potrebno natančneje razpravljati o tem, da je največkrat fotografiran objekt prav človek sam. Razvoj fotografije je tesno povezan s posameznikovim zanimanjem za druge ljudi in težnjo po ohranjanju svoje podobe bodočim rodovom. Od rojstva pa vse do smrti pridno zbiramo podobe svojcev, znancev in prijateljev ter jih prenašamo iz roda v rod, kot verodostojne posnetke svojih vedno se ponavljajočih zgodb. Upodabljanje soljudi prinese največ užitkov, včasih pa tudi kakšno negodovanje bodisi avtorja posnetka ali tistega, ki je upodobljen. Zaradi nestrinjanj z upodobitvijo se pojavljajo zgodbe o nefotogeničnosti, zgodbe o prevelikih nosovih, grdih ustnicah, prekratki vratovih, premajhnih očeh, krivih nogah in tako naprej. Velja si zapomniti nekaj, nefotogeničnih ljudi ni, so le dobri in slabi fotografi. Po drugi strani pa je dobro opozoriti, da prav tako, kot se nam zdi lastni glas precej drugačen, ko ga poslušamo posnetega na kaseto, obstaja razlika med podobo, ki jo vidimo v ogledalu in tisto, ki jo vidimo oziroma bi jo želeli videt na fotografiji.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_photography, 4.8.2012)

4.1 Kaj je portret

Gre torej za fotografiranje ljudi na nek material, lahko digitalno na kartico ter kasneje na računalnik, lahko pa analogno na film ali pa tudi slikanje na platno neke osebe. Čeprav je upodabljanje ljudi množični pojav, sodi portretna fotografija med kraljevske fotografske discipline. Najprej moramo narediti razliko med portretom in upodobitvijo. Upodobitev je zgolj informacija o podobi posameznika, ki ga spoznamo po njegovem zgledu. Tovrstne fotografije so nam znane iz osebnih izkaznic, fotografij za potne liste, smučarskih vozovnic, mesečnih vozovnic in drugih dokumentov. Portret pa naj bi orisal posameznika, kot del družbe, v kateri se nahaja in deluje. Predstavil naj bi njegov značaj in specifično, zanj prepoznavno dejavnost, skratka, s portretom bi morali povedati več, kot le to kakšno obliko glave ima portretiranec. « (McIntosh, 2004, 22)

Zvrsti, ki se pri portretni fotografiji najpogosteje pojavljajo, so:

- *Doprsni portret.*
- *Portret celotne figure.*
- *Portretiranje v notranjosti.*
- *Portretiranje v naravi.*
- *Skupinski portret.*
- *Portretiranje otrok.*

4.1.1 V barvah ali črno – belo

Digitalna fotografija je želje po menjavi filma med dvema posnetkoma zelo približala realnosti. Pri mnogih digitalnih fotoaparatih lahko brez težav nastavljamo občutljivost tipal (kar v klasični fotografiji ustreza občutljivosti filma). Tudi pri digitalni fotografiji to vpliva na kakovost slike. Preklo med črno-belimi in barvnim fotografiranjem dosežemo samo s pritiskom na gumb. Morda je čudno, zakaj znajo digitalni fotoaparati sploh fotografirati črno-belo, saj z današnjimi programi barvno sliko lahko spremenimo v črno belo kasneje, na računalniku. Skrivnost je v velikosti fotografije. Črno-bela fotografija zavzame manj pomnilnika kot barvna. Torej ima črno-bela fotografija že zaradi prostora precejšen pomen. Odločamo se sami, vendar če barv ne potrebujemo, kot na primer pri fotografiranju stanja na gradbišču ali pa na avdiciji igralcev, kjer potrebujemo samo videz obrazov, nima smisla uporabljati barvno tehniko.

Z barvnimi portreti lahko sicer ustvarimo izjemne fotografije. Še posebej zato ker se tukaj lahko igramo z barvami v ozadju na primer zelenje, voda, barvni papir ali platno v studiu, skratka vse kar je v ozadju lahko z pravo barvo izboljšamo fotografijo. Seveda tudi sam portretiranec tukaj ne izstopa. Že same izbira oblačil je pomembna. Zelo dobra kombinacija je če ima model črne hlače in rumeno majico. Zaradi kontrastov pride model zelo do izraza, sploh pa če se še igramo z svetlobo oziroma dodatnimi bliskavicami. Seveda tukaj lahko omenimo tudi polt človeka, ki ga fotografiramo. Če fotografiramo na primer temnopolto manekenco, ki promovira novo linijo oblačil v beli barvi prav zagotovo izboljšamo fotografijo.

Vendar ima črno-bela tehnika še druge prednosti. Včasih so črno-bele fotografije preprosto boljše od barvnih. Vsi smo že videli fotografije s prenasičenimi barvami – s preveč informacije. Črno-bela fotografija objekte na njej poenostavi in razjasni. Še posebno je ta tehnika učinkovita, kadar želimo gledalca opozoriti na podrobnosti obraza na portretu ali kompoziciji. Če je torej šminka preveč rdeča, ovratnik divje vzorčast in modrina oči kar bode, preprosto uporabimo funkcijo za črno-belo fotografiranje. Vendar se, podobno kot pri klasični fotografiji, barve na črno-beli fotografiji ne bodo vedno pokazale tako, kot smo si zamislili. Medtem ko sta si rdeča in zelena zelo kontrastni, lahko na črno-beli fotografiji postaneta skoraj neločljivi med seboj. Podobno lahko modro nebo pri prehodu v črno belo postane ne sprejemljivo temno. Preklop med barvno ali črno-belo lahko izboljša kakovost, vedno moramo izbrati tisto, za katero vemo, da bo v danem trenutku lepše izpadlo. Ker pa ima procesor s črno-belo sliko fotografsko manj dela kot z barvno, lahko uporabi informacijo prav

z vsake točke in tako ohrani čim več podrobnosti. Če pa fotografiramo barvno, lahko fotografijo kasneje še vedno pretvorimo v črno-belo s programskim orodjem, kot je na primer Adobe Photoshop.

(<http://www.photography.com/articles/types-of-photography/black-and-white>, 7.8.2012)

4.2 Ozadje je odvisno od lokacije

Kadar imamo namen izpeljati fotografiranje, si moramo prej poiskati lokacijo, kjer bomo fotografirali. To lahko danes počnemo skoraj povsod. Dobri so parki, stare zgradbe, kleti, drevesa v naravi, v zaprtem prostoru. Lahko nekje parkiramo motor ali avtomobil in model postavimo o njega. Skratka tukaj je resnično le naša izbira, kaj bomo naredili, seveda pa s tem izbiramo tudi kakšno bo ozadje. Zdaj če bomo zaslonko imeli zelo odprto in bo na fotografiji le portret ozadje pa zamegljeno, se bo navadno videl le obris in barva tega kar je zadaj. Če pa bomo hoteli portret prikazati na točno določeni lokaciji in to mogoče še z kombinacijo širokokotnega objektiv, da zajamemo čim več, pa je ozadje zelo pomembno.

(<http://photo.net/learn/portraits>, 7.8.2012)

4.2.1 V studiu

V Sloveniji je že kar nekaj foto studiev oziroma ateljejev, z katerimi navadno upravljajo fotoklubi. Če želimo imeti fotografiranje v studiu, se moramo po navadi včlaniti v tamkajšnji klub in plačati majhno članarino, kasneje pa lahko uporabljamo studio. To je dobra rešitev, ker lahko v njem fotografiramo v vsakem vremenu, v večini studiev pa imajo na izposajo luči, ventilatorje, tudi za modele se da dogovoriti, ter na izbiri je tudi veliko različnih ozadij. Pri studijski fotografiji profesionalni fotografi včasih ustvarjajo pravo čudo iz fotografij. Uporabljajo fotoaparate višjega razreda, kateri imajo izjemno visoke ločljivosti ter po 50 milijonov točk oziroma pikslov. Ti fotoaparati m stanejo tudi po 20 tisoč evrov.

4.2.2 V notranjih prostorih

Portretiranje v notranjostih, kot so stanovanja, sobe, dvorane, so zelo priljubljena, so lahko včasih kar zahtevna. Ena pomembnih težav, ki nastanejo, je osvetlitev oziroma izvor svetlobe, pri kateri fotografiramo. Uporabljamo lahko tri različne svetlobe. Dnevno svetlobo, ki prihaja v prostor skozi okna ali vrata, umetno svetlobo, s katero je prostor osvetljen in svetlobo, ki prihaja iz bliskavice na našem fotografskem aparatu. Dnevna svetloba, ki pada v prostor skozi okna ali vrata, je v mnogih primerih premočna in preveč usmerjena, sence, ki se pojavljajo pa zelo temne. Razlike med svetlimi in senčnimi deli posnetka so prevelike, tako da del risbe

izgubimo, bodisi v svetlem ali senčnem delu posnetka. To odpravimo z dosvetlitvijo z odsevniki ali da na okno pritrdimo prosojni papir, ki svetlobo razprši. Razpršene svetlobe bo – zaradi gostote papirja – manj in bomo prisiljeni nastaviti višjo svetlobno vrednost. Prav tako lahko, če je premalo svetlobe, odpremo bolj zaslonko ter malo podaljšamo čas. Najboljša rešitev je verjetno uporaba dodatnih bliskavic. Tukaj zelo poudarimo portret, veliko bolj, kot če uporabimo samo dnevno svetlobo.

4.2.3 V naravi

Ljudje so bolj sproščeni, ko jih fotografiramo v naravi, kot če jih fotografiramo v majhni sobi ali ateljeju. Pri fotografiranju v studiu lahko nadzorujemo osvetlitev, v naravi pa moramo sprejeti svetlobo takšno, kot v dani situaciji obstaja. Sami moramo prepoznati najustreznejši položaj, kamor namestimo portretiranca. Za fotografiranja v naravi so najprimernejšo svetli, vendar nekoliko oblačni dnevi, ker je takrat svetloba mehka in razpršena. Sončni dnevi, brez oblačka, so vzrok največjih težav. Sence so zelo temne in kontrasti med svetlimi in temnimi deli so veliki, modeli pa se počutijo zelo nelagodno, če jim sonce sije naravnost v oči. Zaradi tega moramo biti pozorni na svetlobo, ki osvetljuje portretiranca, in če je le možno, ga postaviti v malo bolj senčne predele. Model lahko postavimo tudi tako, da ji sonce sije v hrbet, s tem bomo dobili svetel obris oziroma sij okrog portreta. Ker pa so zaradi svetlobe razlike med osvetljenostjo ozadja in obraza od modela, lahko tako velike, je dobro uporabiti bliskavico ali luči. Dobro je, če uporabimo tudi odbojnik, lahko v kombinaciji z bliskavicami ali brez. Sploh če ima model kakšno kapo ali klobuk, nastanejo sence na obrazu posebej pod očmi, takrat je dobro uporabiti odbojnik in bliskavico. Posebej moramo biti pomembno, da ni ozadje takšno, da se bo portretiranec zgubil v fotografiji, in bo ozadje prevladovalo. Sama narava nam vedno nudi zanimive elemente za fotografiranje. Lahko koristimo travnike, drevesa, zapuščene kočje, jezera, reke, puščave, v glavnem vse kar je v našem dosegu in s tem lahko fotografiji dodamo piko na i. « (Lindsay, 2011, 72)

4.2.4 Na ulici

Ulica je vedno izjemno zanimiva za portretiranje. Če ne drugega, privablja poglede verjetno prav vseh mimoidočih. Pa vendar na ulico ne gremo fotografirat zaradi tega. Če postavimo model v stari del mestnega jedra ali pa ob nove moderne zgradbe in stolpnice, polne oken, lahko naredimo fotografije, kjer prikažemo razlike med moderni svetom in zgodovinskim delom mesta. Poleg novega sveta lahko ustvarimo fotografijo, ki prikaže se je razvilo človeštvo na visoko raven. Vse te zgradbe nam lahko naredijo sence in nam vzamejo še kako potrebno svetlobo. Daje portret je brez ostrih senc in predvsem, da pride v ospredje

fotografije, je dobra rešitev odbojnik in dodatna bliskavica. Lahko jih je več. Nikjer drugje se verjetno model ne izgubi tako hitro v ozadje kot na ulici. Predvsem zato, ker je model tukaj manjši objekt in ga zgradbe presežejo po velikosti in nam hitro preusmerijo pogled na vse ostalo na fotografija, samo na naš model ne. Pa niso samo zgradbe, dolge, tlakovane ulice nam lahko pričarajo izjemen prikaz globine fotografije, še posebej če vključimo mimoidoče, ki se prepletajo v ozadju. Mesta so polna velikih ograj in vrat, nekatera imajo dober starinski, železni zgled, pred katera lahko model vedno uvrstimo. « (Lindsay, 2011, 83)

4.3 Kako dobiti dobro fotografijo

Če želimo iz naših fotografiranj dobiti kar se da dobre fotografije, si moramo znati nastaviti fotoaparata, izbrati pravi objektiv, če jih le imamo več na voljo, ter se zavedati, da nam lahko svetloba povzroči nemalo težav in zato izbrati bliskavico, odbojnik ali kar koli nam pomaga, da bomo lažje uravnali slednjo. Seveda obstaja lažja rešitev; na fotoaparatu enostavno nastavimo kolešček, na avtomatsko funkcijo, vendar bo takrat fotoaparat delal vse po svoje oziroma kot se njemu zdi prav glede na pogoje. Kar pa ni nujno, da bo zadovoljilo naše želje, saj lahko z drugimi nastavitvami popolnoma spremenimo fotografijo. Potrebno se je zavedati, da ni nujno, da dober fotoaparat pomeni izjemno fotografijo. Treba je vedeti določene stvari, da se v različnih pogojih lažje znajdemo. Lahko nam jo zagode vreme, ni enako, če je sonce ali oblaki, lahko fotografiramo v zelo temnem prostoru, bliskavica pa sama ni dovolj. V glavnem ogromno je stvari, ki je naučimo z izkušnjami, da jih kasneje znamo v danih situacijah uporabiti. « (Jeff, 2010, 38)

4.3.1 Nastavitve fotoaparata

Torej nastavitve fotoaparata so ključnega pomena zame, saj z njimi določamo ostrino preko zaslonko, kar nam posledično kaže tudi kakšna je globinska ostrina. Nastavljamo tudi osvetlitveni čas, ISO – kar je digitalna osvetlitev, belino itd. Kot prvo se moramo odločiti, na kakšen način bomo fotografirali. Sam osebno, posebej pri portretni fotografiji, uporabljam ročno nastavitve, saj hočem imeti vse funkcije pod nadzorom, pa še čas imam, da vse v miru nastavim. Posebej če uporabljamo dodatne luči, je ta način edini, ki nam koristi, saj v načinu za nastavitve časa osvetlitve in zaslonke osvetlitev namreč ne bo ustrezna, ker se dodatnih luči ne upošteva. Osvetlitveni čas, ki ga izbiramo, je po našem okusu. Ker sam večino portretov naredimo na tele objektivu, pri zoom 100 + mm, uporabljam raje hitrejša časa 1/160 ali 1/200 sekunde. Zaslonko prilagajam glede na razmere. Lahko uporabimo F 2,8 ter s tem dosežemo

dober bokeh (to je zabrisanost fotografije, ki je zunaj našega središča). Lahko zaslonko zapremo in če za našim modelom nikjer blizu ni nobenega objekta, bo ozadje prav tako zamegljeno kot pri odprti zaslonki, v nasprotnem primeru, pa dobimo po večini večji del slike oster. Sam rad postavim model na tako pozicijo, da od zadaj ni ničesar preblizu, saj lahko potem zaslonko bolj zaprem, in s tem povečam ostrino modela. Ne smemo pozabiti na nastavitvev ISO. Z to nastavitvijo nastavljamo svetlobno občutljivost in če ISO občutljivost povečujemo, potem bo svetlejša fotografija, vendar bolj kot povečamo to občutljivost, več šuma bo na fotografiji. Čeprav so današnji fotoaparati takšni, da pri nižjih nastavitvah skoraj ni šuma, in je ta bolj opazen pri 6400 in več. Vseeno, naš cilj je, da imamo to vrednost čim nižje (npr 100). Kakšen pa bo format fotografij. Sam uporabljam oba formata, ki jih lahko, in sicer JPEG ter RAW. Jpeg uporabimo, ko znamo v določenih okoliščinah določiti čas osvetlitve ter beline. Kadar vemo, da kasneje ne bomo potrebovali tolikšne obdelave. Prednost formata raw je, da lahko belino, osvetlitev, tudi nekaj ostrine, lažje nastavljamo kasneje pri obdelavi. V bistvu je to format, ki ga moramo obdelati, saj fotografija drugače ni tako dobra. Vendar imamo tukaj dosti več možnosti kot pri jpeg. Tudi barve pri tem formatu niso problem in jih lažje popravimo. Ko nastavljamo kvaliteto fotografij, je priporočljivo nastaviti največje velikosti fotografij in najboljše kakovosti, ki jih fotoaparat omogoča. Če fotografiramo v formatu jpeg, izberemo nastavitvev Jpeg Fine in velikost Large, da dobimo najboljšo kakovost fotografij formata Jpeg. Res je, da so takšne fotografije večje, vendar danes kartice niso več tako majhne in vedno jih je nekaj v rezervi, da si lahko privoščimo najboljšo kakovost, sploh če mislimo z fotografijo resno

4.3.2 Kateri objektiv izbrat

Dober objektiv je ravno tako pomemben kot dober fotoaparat. Moje osebno mnenje je, da je še bolj. Tukaj se kvaliteta resnično plača. Če želimo fotografirati portrete in želimo, da so naše fotografije čiste in ostre, ne bomo uporabili kit objektiva, kateri so osnovni objektiv, navadno zraven pri nakupu fotoaparata, seveda ne profesionalnega. Dobra leča bo tukaj pokazala svojo moč. Za portretno fotografijo sam uporabljam, in tudi ogromno profesionalnih fotografov, objektiv 70 – 200 mm F 2,8. Gre za izjemno oster objektiv in pride prav v vseh pogojih, kadar sem ga potreboval. Seveda pa to ni edini objektiv, ki je tukaj koristen. Ogromno se pri portretni fotografiji uporabljajo fiksni objektiv, kot so 35 ,50 ali 85 mm. Tukaj so zaslonke 1,4 ali 1,8. To so odlični objektiv za portretno fotografijo in ravno zaradi tega bo verjetno 50 mm fiksni objektiv moj naslednji nakup. Čeprav je včasih veljalo pravilo, da se širokokotni objektiv pri portretni fotografiji ne uporabljajo, ker ob straneh popačijo

fotografijo, vidimo, da ni ravno tako. V bistvu se marsikateri profesionalni fotograf tega ni držal. Dober dokaz za to sem dobil, ko sem spremljal fotografije enega najboljših fotografov Joea McNallya. Uporabljal je objektiv 14 -24 mm f 2,8, in seveda brez presenečenj so bili rezultati izvrstni. Izjemno dober objektiv, ki se uporablja pri portretni fotografiji, ogromno pa se ga uporablja tudi za fotografiranje pokrajine, mesta in podobno, je fish eye oziroma ribje oko. Pri tem objektivu se doseže podoben učinek kot če pogledamo skozi kukalo, vendar so efekti, ki nastanejo zaradi tega na fotografiji zelo dobri, zato ga marsikateri fotograf rad uporabi. Torej vidimo, da se da skoraj vse vrste objektivov uporabiti pri portretni fotografiji, edini problem je, da je potrebno, da so ti objektivni dobri ter posledično precej dragi.

4.3.3 Svetloba

Če pri fotografiranju nimamo prave svetlobe, bomo že na začetku uničili ves naš trud. Res je, da se da z računalniškimi programi marsikaj popraviti, vendar če je fotografija preveč slaba, zaradi svetlobe, moramo to rešiti že pri samem fotografiranju, saj se potem lahko posvetimo ostali obdelavi. Vedno lahko izbiramo ali bomo uporabili naravno svetlobo, bliskavice, odbojnice, mogoče več studijskih luči. Seveda moramo vedeti, kaj delamo, sicer lahko fotografije le še poslabšamo, česar pa ne želimo. Svetloba je odvisna tudi od tega, kje bo lokacija našega fotografiranja. Če fotografiramo v naravi, je lahko naravne svetlobe dovolj, če le nismo v nekem temnem gozdu, lahko pa fotografiramo v zgradbi, ki je slabo osvetljena in tukaj nam naravna svetloba ne pomaga. Zato je vedno dobro imeti zraven vse, kar potrebujemo, saj ne vemo, kakšni bodo pogoji, še posebej če se ti lahko spremenijo.

Uporaba bliskavic

Mnogokrat fotografiramo v izredno slabih svetlobnih razmerah, ko tudi z vsemi nastavitvami, ki so na fotoaparatu ne moremo pomagati. Ali pa je svetloba takšna, da vemo, da bomo z dodatno svetlobo dosegli dober učinek. Mogoče tudi hočemo to doseči. Takrat potrebujemo umetni svetlobni vir. Teh je sicer veliko, vendar najpogosteje se uporablja bliskavica. Večina digitalnih fotoaparátov sicer ima vgrajeno bliskavico, vendar ta ni priporočljiva, saj je fotografija navadno dolgočasna in slabo osvetljena. Zato potrebujemo dodatno bliskavico, ki jo lahko uporabljamo direktno na fotoaparatu, samo takrat je bolje, da fotografiramo z odbojem, na primer v strop ali pa fotoaparat z brezžičnim sistemom, povežemo z bliskavico ter s tem bliskavico postavljamo okoli modela ter s tem določamo, pod katerim kotom in s katere smeri bo svetloba prišla. Izjemno dobra postavitev je, da osvetlimo naš model nekoliko bolj ob strani in če imamo 2 dodatni bliskavici, bo model lepo osvetljen in nebo nikakršnih

senc. Če imamo le eno bliskavico, lahko to rešimo z odbojnikom, ki ga postavimo na drugo stran namesto dveh bliskavic. Svetloba od bliskavice se bo tako usmerila nekoliko na model, malo pa na odbojnik, ki bo svetlobo lepo porazdelil na tisto stran modela, katero bliskavica ne osvetli. Seveda za to moramo bliskavico obrniti v pravo smer. Lahko pa naredimo nekoliko drugačen učinek, in sicer postavimo bliskavico za model ter z tem dobimo sij okrog modela, posebej lepo se to vidi na laseh. Način kako postaviti dodatno bliskavico je kar nekaj in tudi število teh ni omejeno. Nekateri profesionalni fotografi uporabljajo po pet dodatnih bliskavic za osvetlitev modela in te fotografije so vrhunske. Priporočljiva je kombinacija, kot sem jo zgoraj opisal, in sicer bliskavica in odbojnik, je cenovno ugodnejša, svetloba pa je zelo dobra. Prav tako tukaj rešimo težavo rdečih oči, saj bliskavica sproži pred glavnim bliskom nekaj manj močnih bliskov ter z tem izniči nevarnost za rdeče oči.. Preden pa začnemo fotografirati, moramo nastaviti tudi bliskavico. Tukaj ni dosti nastavitvev, lahko uporabimo avtomatsko nastavitvev ali pa ročno, kjer je najpomembnejša moč blisk, ki ga določamo. Na bliskavici nastavimo tudi zum. Ne smemo pozabiti, da lahko bliskavico uporabimo z razpršilcem oziroma difuzorjem, ki je na bliskavici, ali pa kupimo dodatnega. Razlika v svetlobi je očitna. Uporabimo lahko tudi gelfilter. Te uporabimo takrat, kadar se barva svetlobe bliskavice ne ujema z svetlobo v prostoru. To lahko uporabimo na primer v pisarnah, garderobi ali konferenčni svetlobi. Namestimo ga pa zelo hitro, le pravo barvo izberemo. « (Cleghorn, 2004, 51)

Izkoristimo naravno svetlobo

Naravna svetloba je neizčrpen vir, ki nam ponuja številne ustvarjalne možnosti. Način njene uporabe kaj hitro razkrije, ali je fotografija dobra ali ne. Svetlost in barva naravne svetlobe se čez dan spreminjata. V jutranjem času je svetloba modrikaste barve. Opoldne, ko je sonce na najvišji točki na nebu, je svetloba trde belo-rumene barve, proti večeru pa dobi rdečkast odtenek. Če nastavimo pravilno nastavitvev beline, bi to težavo morali v večini odpraviti. Na dnevno svetlobo lahko vplivajo predmeti, ki obdajajo model kot so odboj svetlobe od obarvanega zidu, svetloba skozi steklo, zeleno rastlinje in podobno. Če fotografiramo v zaprtem prostoru in postavimo model ob okno, ki nima neposredne sončne svetlobe, ter izkoristimo naravno svetlobo, je to v bistvu trik, ki ga uporablja marsikateri profesionallec. Če je svetloba od okna premočna, uporabimo zavese, ki so prozorne. S pomočjo naravne svetlobe lahko poudarimo osebnost portretirancev. Kadar sveti močno sonce, fotografiramo pa nekje na prostem, je dobro postaviti model v senco, sicer lahko hitro dobimo preveč osvetljeno fotografijo in slabo porazdeljeno svetlobo kar nam povzroči sence na skritih delih

kot so pod očmi in brado. V senci je pa svetloba bolj mehka in sence manj izrazite. Seveda modela ni treba postaviti v neko jamo, dovolj je že kakšno drevo, le paziti moramo na lisaste sončne žarke, ki prodirajo skozi, saj lahko fotografiji vzamejo ves čar. Zato je za portretiranje najboljše, kadar je dan oblačen, svetloba ni premočna. Zaradi tega je tudi tukaj priporočljiva uporaba odbojnika. Največ so v uporabi zlati ali srebrni. Zlatega uporabimo, kadar želimo bolj rumeno svetlobo, to je dobro izkoristiti na sončen dan, saj z tem pričramo nekakšno toplino na fotografijo. Z srebrno stranjo pa dobimo bolj hladnejšo belo svetlobo, ki pa je primerna skoraj povsod, saj ne obarva modela, in ga lepo mehko osvetli. Odbojnik postavimo pod takšnim kotom, da ulovimo naravno svetlobo ter jo usmerimo v model.

4.4 Obdelava fotografij

Naš končni izdelek ne ustvarimo z pritiskom na sprožilec. Vsaj ne, kadar posvetimo fotografiji ogromno časa in je za nas del življenja. Končni izdelek ustvarimo, ko fotografije prenesemo na računalnik in jih še digitalno obdelamo v računalniškem programu. Na začetku večino uporabnikov navduši ogromna količina efektov, ki jih ponujajo programi. Povsem naravno je, da poizkusimo vsak efekt posebej, vsako kontrolo in filtre. Vendar se izkaže, da pri profesionalni fotografiji ne uporabljamo dosti efektov. Fotograf si svojih fotografij ne želi spremeniti do neprepoznavnosti, razen če govorimo o abstraktni fotografiji, vendar to ni naša tema. Naš namen je, da fotografijo izboljšamo in z obdelavo dvignemo en nivo višje. Fotografije želimo prikazati takšne, da bo vsak rekel, kakšen čudovit model, izjemno ozadje, dobra obdelava, čudovita osvetlitev in podobno. Vendar moramo paziti, saj lahko z pretirano obdelavo fotografije uničimo in nas lahko pogled na njih odvrne. Vse to lahko dosežemo z računalniško obdelavo. « (Zorec, 2009, 51)

4.4.1 Računalniški programi

Fotografi, ki uporabljajo digitalna fotoaparate, pogosto prebijejo več časa za računalnikom kot s svojim fotoaparatom. Zato je zelo pomembno izbrati ustrezno programsko opremo. Te je na izbiri kar nekaj, večina med njimi, tudi sam, prisega na Adobe Photoshop.

Photoshop je vrhunski programski paket za obdelovanje digitalnih slik, ki fotografom nudi skoraj neskončno ustvarjalnih možnosti. Na voljo je kot samostojen program ali kot del večjega oblikovalskega paketa Adobe Creative Suite.

Adobe Elements je bolj dostopna različica Adobevega paketa, saj je ta program ugodnejši. Gre v bistvu za okrnjeno in poenostavljeno različico velikega Photoshopa, ki pa za precej nižjo ceno ponuja prav vse, kar večina fotografov dejansko potrebuje.

Corel Paint Shop Pro je eden izmed redkih programskih paketov, ki predstavlja možno nadomestilo Adobevega Photoshopa. Omogoča pa vse od prefinjene obdelave fotografij, do posebnih učinkov. Je dober program za retuširanje, kar je pri portretih zelo pomembno.

Adobe Lightroom je program namenjen razvrščanju in urejanju velikega števila slik. Na splošno je bolj primeren za profesionalne fotografe, kot amaterske, saj nudi možnost, da fotografijo hitro in kvalitetno obdelamo.

Apple Aperture je inovativni programski paket, ki ponuja zmogljivo obdelovanje fotografij in tudi ustvarjanje slikovnih knjižic. Med profesionalni fotografi je vedno bolj priljubljen, žal pa je na voljo le za uporabnike računalnikov Apple Macintosh.

Corel Painter X je zelo priljubljen med digitalnimi umetniki, ki dajejo fotografijam videz slikarskih umetnin. Čeprav take predelave za marsikoga presegajo mejo okusnega, pa jih komercialni fotografi s pridom izkoriščajo. Njihove fotografije predelane v slikarske umetnine polnijo nove tržne niše.

Torej če povzamemo, vidimo, da ima Adobe nekako največjo moč pri programih za obdelavo fotografij. In to ni presenečenje, saj so programi resnično kvalitetni in lahko z njimi ustaviš vse kar si želiš, seveda če pa to fotograf zna je pa druga stvar. « (Zorec, 2009, 62)

Photoshop

Torej, ker sam uporabljam, in tudi večina fotografov, program Photoshop za obdelavo, naj še na kratko predstavim ta biser za izdelavo končnega izdelka.

Adobe Photoshop je profesionalni računalniški program za obdelavo fotografij in drugih grafik. Razvili so ga pri podjetju Adobe Systems, ki je trenutno eden izmed vodilnih izdelovalcev grafičnih programov na svetu.

Leta 1987 Thomas Knoll začne pisati prvi grafični program na Mac Plus-u. Nato še v istem letu s pomočjo svojega brata Johna ustvarita program imenovan Display. Leto kasneje pa program Display preimenujeta v ImagePro. V letu 1989 pa se za ImagePro začne zanimati Adobe in tako se program ponovno preimenuje. Tokrat v Adobe Photoshop in začne se

razvoj. Tako leta 1990 izide Adobe Photoshop 1.0 prva verzija programa. Danes je na voljo najnovejša verzija pod oznako CS 6 in to je že 13 glavna različica programa. « (Lezano, 2009, 63)

In tako je Photoshop postal idealno orodje za vsakogar, ki si iz digitalne fotografije želi potegniti kar največ. Popravimo male napake ali jih predstavimo na svoj - popolnoma unikaten in kreativen način. Photoshop ponuja možnosti risanja, brisanja, dodajanja in združevanja ter vrhunske obdelave fotografije. Hkrati pa ga tisti z nekoliko več predznanja vse pogostejše uporabljajo tudi za pripravo kratkih animiranih filmov ter delo s tridimenzionalnimi objekti. Zaradi obširnega nabora možnosti, ki jih ponuja pa program, predstavlja eno osnovnih orodij oblikovalcev, fotografov, ilustratorjev in vseh, ki pri svojem delu potrebujejo kvalitetne in kreativne slikovne predstavitve. Še posebej novejša verzija postajajo zelo uporabne za fotografe. Nešteto možnosti, ki jih imamo, da iz fotografij potegnemo največ. Tako lahko portret, ki v predogledu sploh ne zgleda privlačen, naredimo z dobro obdelavo takšen, da nam priča videz profesionalne fotografije. Izjemno dobro se program obnese pri športni fotografiji, kjer od nekega dogodka, vsaj po večini popravlja oziroma izboljšuje iste stvari na fotografiji, in tukaj lahko uporabimo v naprej pripravljene t.i. akcije obdelav in to le z eni stiskom miške, saj nam ni treba vsake fotografije posebej obdelovati. To sem izkusil sam pri fotografiranju nogometa ter smučanja.

4.4.2 Kako olepšati fotografijo

Res je, da je programov za obdelavo fotografij ogromno, vendar imajo vsi isti namen - dobro obdelati fotografijo. In ravno zato imajo ogromno stvari enakih, kot so orodja in vse ostale funkcije, z katerimi fotografije olepšamo. Kot sem že omenil, sam uporabljam Photoshop in naslednjimi obdelavami lahko fotografijo spremenimo iz običajne, dolgočasne, v nekaj, kar bomo radi večkrat pogledali.

Obrezovanje je eden prvih korakov ko odpremo fotografijo v prostoru. Včasih fotografiramo nekoliko bolj na široko, saj lahko kasneje fotografijo obrežemo, če imamo vtis da bo tako boljša. Mnogokrat tudi nimamo časa, da bi motiv natančno in premišljeno uokvirili, zato takrat raje uporabi širši kot in to kasneje popravimo na računalniku. Uporabimo pa Crop Tool

Poravna fotografij je nekaj, kar se pogosto dela pri obdelavi, saj večkrat ne fotografiramo čisto vodoravno in to komaj vidimo na računalniku, Takrat fotografijo poravnamo z obzorjem. Čeprav pri portretih in koncertni fotografiji velikokrat opazimo, da se fotografi

namerno odločijo fotografirati model pod kotom saj ustvarimo nekoliko drugačno fotografijo, kar je vedno dobrodošlo.

Velikost in ločljivost fotografij sam osebno določenim vedno na koncu. Sicer fotografijo vedno shranim v svoji polni ločljivosti, da obdržim maksimalno kvaliteto, vendar če imamo namen fotografije naložiti na spleto ali jih poslati, ne potrebujemo pa zelo velikih, kot so v originalu, kasneje shranimo še eno kopijo fotografije katera je manjša, zato se kljub temu da se kvaliteta malo izgubi, se to zaradi manjše velikosti in manjše ločljivosti ne vidi tako izrazito.

Ostrenje fotografij se ne konča pri objektivu. Včasih je fotografija takšna kot hočemo, manjka pa ji malo ostrine. To lahko popravimo z orodji kot je Sharpen Tool, še boljša pa je opcija Unsharp Mask. Slednjo najdemo pod zavihkom Filtri. Ampak, če pretiravamo, lahko fotografijo naredimo preveč kičasto, zato je potrebno ostriti le toliko, da se pozna ostrina.

Svetlost in kontrast oziroma Brightness/Contrast je nekaj, kar skoraj vedno vsaj malo popravimo, saj so fotografije brez teh popravkov presvetle ali temne v določenih delih fotografije. Namesti prave beline imamo občutke sivkaste prisotnosti na fotografiji. Vse to popravimo z nastavljanjem drsnika in na predogledu gledamo, da ne presvetlimo fotografij.

Tonska korekcija se popravlja na histogramu. V Photoshopu imamo to opcijo pod Image → Adjustments → Levels. Graf, ki mu pravimo histogram, nam prikazuje kakšne vrednosti dosegajo posamezni toni. Gre za to, da fotografije sestavljajo številne barve z različnimi tonskimi vrednostmi. In s tem orodjem, ki je eno najbolj uporabnih, dosega spreminjanje obsega svetlih, srednjih in temnih tonov. Z tem orodjem lahko rešimo podosvetljenost in preosvetljenost.

Plasti oziroma Layers je okence kjer imamo možnost nizanja slik drugo vrh druge. Ta opcija nam ponudi izdelavo preprostih montaž spreminjanja ozadij, dodajanja objektov in podobno na fotografijah. Kadar želimo predelati samo model, z ozadjem smo pa zadovoljni, lahko model izrežemo in ločimo na drugo plast. Tam ga lahko svobodno urejamo, brez da bi kakorkoli vplivali na ozadje.

Črno – bela fotografija lahko nastane v samo nekaj korakih. Najboljša varianta je, če izberemo Image → Adjustments → Channel Mixer. V okencu odključamo Monochrome ter nastavimo tone na fotografiji. Čeprav obstajajo lažji načini, je vendarle bolje to storiti po tem postopku, saj je tako nastane boljše črno – bela fotografija.

Retuširanje fotografij se najbolj trenutno uporablja pri portretni in posebej pri modni fotografiji. Tukaj gre za popravo videza, kože, polepšanje barv las ali oči na samem modelu. Kolikokrat vidimo fotografije, kjer model nima gubic, koža je čvrsta in napeta, oči so tako polne in lepe barve. Največkrat je to delo tistega, ki fotografije obdela. Saj ti modeli so lepi, ampak tako popolni pa tudi ne. Eno od orodij je Healing Brush Tool, izjemno dobro za odstranjevanje kožnih nepravilnosti in gub. Nato fotografije še zgladimo z Sharpen in Blur Tool, odvisno kaj v dani situaciji rabimo.

To je nekaj stvari, s katerimi fotografije polepšamo, seveda je še kar nekaj stvari, vendar tega je toliko, da obstaja kar nekaj knjig o tem. Sam se teh zadev vedno držim. Imam pa namen, da že fotografiram tako, da sem zadovoljen z fotografijami, s tem pa si olajšamo računalniško obdelavo.

4.5 Slava v fotografiji

Sanje vsakega fotografa so, da bi uspel v svetu fotografije. Da bi vsi poznali njegovo delo in bi bil zaželen povsod po svetu. To seveda pomeni, da postaneš poklicni fotograf. In ko začneš živeti od tega, ko hobi postane služba, se marsikaj spremeni. Dobri poklicni fotografi od svojega dela zelo dobro živijo. Vendar je danes fotografov, ki si želijo uspeti, toliko, da je to izjemno težko. Enostavno moraš toliko izstopati, da te prepoznajo. V svetu je znanih ogromno fotografov, in da ne pišem zdaj o nekaj sto mojstrih fotografije, se bom omejil na tri, katerih ime bo verjetno večno znano v svetu fotografije.

4.5.1 Znani fotografi

Ko sem raziskoval svet fotografov, si niti približno nisem predstavljal, da bom odkril še toliko novih imen, ki so že prekaljeni mojstri fotografije. Vendar sem nekako že prej vedel, koga bom v tem poglavju opisal, saj v bistvu gre za žive legende, ki fotografirajo tudi v sodobni dobi, in so z digitalnimi fotoaparati dosegli zavidljive rezultate..

Joe McNally

Je Ameriški fotograf, ki fotografira za National Geographic že 25 let. Fotografiral je tudi za druge znane revije kot so Sports Illustrated, Time, Newsweek, Geo, Fortune, LIFE. Dobil je že kar nekaj nagrad za svoja dela, med drugim je bil izbran za enega od 100 najbolj pomembnih ljudi v fotografiji. Nagrado, da spada med legende za objektivom sta mu dala tudi Nikon ter Kodak. Napisal je tudi tri knjige, iz katerih se lahko ogromno naučimo o fotografiji. V svoji 30 letni karieri je deloval že v več kot 50 državah zato ni čudno, da je postal eden

najbolj cenjenih fotografov. Znan je predvsem po tem, da uporablja dosti bliskavice, predvsem drugače kot marsikdo drug in z kombinacijami dveh ali treh dela prave čudeže. Ogromno portretov je naredil na terenu, samo z bliskavicami in odbojnik, njegove fotografije pa so nato prišle na naslovnice.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Joe_McNally, 10.8.2012)

Annie Leibovitz

Je fotografinja, ki je sodelovala s toliko uspešnimi imeni, da so o njej posneli tudi dokumentarec. Fotografirala je za Rolling Stone revijo, kjer je resnično pokazala svoje znanje. Predvsem je znana v svetu slavnih, saj je marsikateri glasbeni zvezdnik, ali filmski igralec, hotel za fotografa imeti ravno njo. Naslovnice je imela tudi na Vanity Fair Vogue, za ogromno knjig, filmov in tudi naslovnice za albume pevcev. Tako je fotografirala osebnosti, kot so John Lennon, Yoko Ono, Demi Moore, Whoopi Goldberg, Dolly Parton, Dan Aykroyd, Lady Gaga ter še mnoga druga imena. Omeniti je treba, da je kot fotografinja dobila, kar je želela na fotografiji, samoda je bila fotografija odlična. In vedno ji je to tudi uspelo.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Annie_Leibovitz, 10.8.2012)

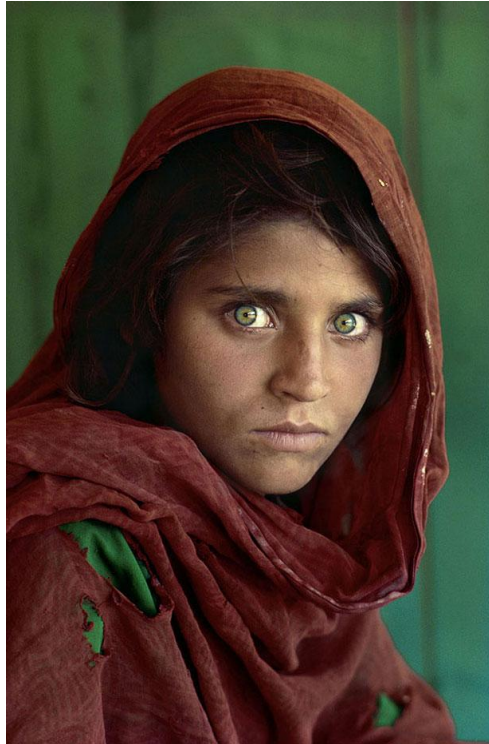
Steve McCurry

V svoji več kot 30 letni karieri je postal eden izmed najbolj ikoničnih glasov v sodobni fotografiji. Prepotoval je svet, saj deloval povsod, znan je po svojih delih, katere je fotografiral na popotovanjih v Afganistan in Indijo. Tako je dosegel, da so njegove fotografije na naslovnica znanih revijah, napisal je tudi ogromno knjig in je znan predvsem kot vojni fotograf v državah Bližnjega vzhoda. Fotografiral je tudi enega najbolj znanih portretov v zgodovini fotografije. Prve nagrade za svoje dosežke je dobil pred več kot 30 leti.

(http://en.wikipedia.org/wiki/Steve_McCurry, 10.8.2012)

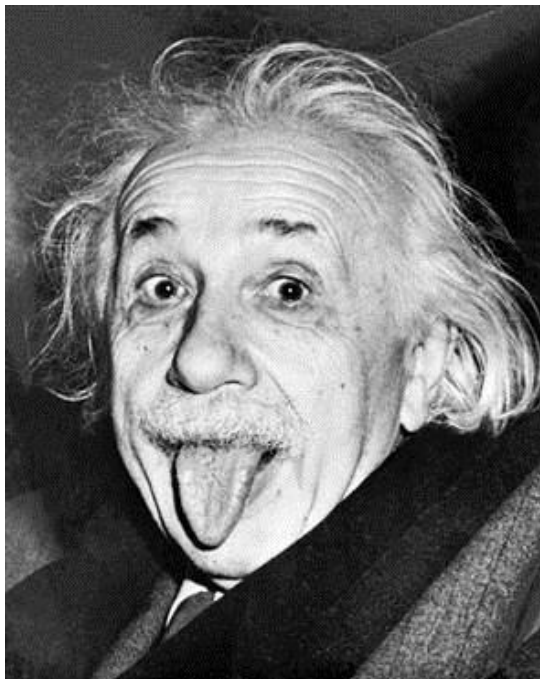
4.5.2 Znani portreti

Če je že število fotografov tako ogromno, je logično, da je fotografij na milijone. Pa vendar je nekaj fotografij nekako dobilo svoj prostor na steni, kateri jih bo ohranjal večno znane. In niti ni nujno, da gre za portret slavnih osebnosti, čeprav v večini je tako.

Slika 26: Afghan Girl, 1984, Steve McCurry

Vir: <http://www.webdesignerdepot.com/2009/06/100-portraits-of-iconic-people-of-all-time>,
10.8.2012

Slika 27: Albert Einstein, 1951, Arthur Sasse

Vir: <http://www.webdesignerdepot.com/2009/06/100-portraits-of-iconic-people-of-all-time>,
10.8.2012

Slika 28: Buzz Aldrin, 1969, Neil Armstrong

Vir: <http://www.webdesignerdepot.com/2009/06/100-portraits-of-iconic-people-of-all-time>,
10.8.2012

5 PHOTOSHOOTING

Kot zadnji del diplomske naloge, sem se odločil, da bom poleg vsega teoretičnega dela opravil tudi fotografiranje in na kratko predstavil, kako je potekalo, ter prikazal nekaj nastalih fotografij. Skupaj sem fotografiral 4 modele. Ker je nastalo kar nekaj fotografij, sem se odločil, da bom fotografije obdelal na različne načine, ter prikazal kako z obdelavo dosežemo različne fotografije.

5.1 Izbira ozadja / lokacije

Vedno pomembna izbira, vsaj za mene, je kje bomo fotografiranje izpeljali. Sam sem se odločil za dve lokaciji.

Prva je bila pod železniškim mostom, na prostoru, ki je obdan z grafiti. Seveda, če sem že bil tukaj, sem model postavil tudi na železniške tire, kateri fotografija vedno dodajo nek čar, posebej zaradi globine, ki jo ustvarijo tiri. Toda tukaj je potrebno paziti na varnost, zato sem naredil le nekaj fotografij.

Druga lokacija je bila bolj v naravi, v parku, ob katerem je grad. Gre za znano lokacijo ob Betnavskem gradu. Tukaj je na voljo veliko dreves, različnih stezic iz majhnih kamenčkov, lesena ograja, ter sam grad, ki lahko predstavlja dober element v fotografiji.

5.2 Priprava opreme

Vedno, ko imamo v načrtu neko fotografiranje, moramo preveriti in pripraviti opremo. In to ne pet minut pred odhodom. Kakšen dan prej napolnimo baterije v fotoaparatu, ne pozabimo na baterije za bliskavico. Preverimo, če ima stativ zraven nastavek za pritrditev na fotoaparatusaj se ta velikokrat izgubi kje doma. Vedno moramo imeti prazno spominsko kartico, idealno je, da imamo tudi kakšno v rezervi, saj lahko ta zataji.

Ko pridemo na samo lokacijo, pa pride na vrsto priprava nastavitev na fotoaparatu, postavitvev bliskavice in odbojnika.

Nastavitvev na samem fotoaparatu, sem imel povečini zelo podobno, spreminjal sem le toliko, da sem uravnaval spremembo pogojev. Zaslonko sem imel na vrednost $F=8 - 11$, zaradi same

ostrine fotografij. Čas osvetlitve je bil navadno 1/160 ali 1/200 sekunde., saj sem uporabljal tele objektiv 70 – 200 mm. Uporabljal pa sem vso goriščno razdaljo, ki mi je na voljo pri tem objektivu, odvisno od fotografij, saj sem pri nekaterih potreboval širši kot pri drugih in polni zum 200 mm. ISO občutljivost sem na prvi lokaciji uporabljal vse do 1000. Enostavno pri tem fotoaparatu se šum pri taki vrednosti še ne pozna tako, da bi uničil fotografije, res je, da se izgubi nekaj ostrine, vendar je bil ta dan nekoliko bolj temen, saj je bilo zelo oblačno, pa še fotografiral sem pod streho. Na drugi lokaciji je bil ISO od 100 do 320, saj je bilo ta dan sončno vreme in seveda se je potrebno prilagoditi pogojem.

5.3 Uporaba bliskavice

Pri fotografiranju sem uporabil eno bliskavico. Na samo bliskavico sem uporabil razpršilec oziroma difuzor, ki se dodatno namesti na bliskavico, ter posledično ustvari mehkejšo svetlobo. Sama bliskavica ni bila nameščena direktno na fotoaparat, ampak sem jo imel povezano z brezžičnim sistemom Cactus ter jo tak prožil ob strani ali zadaj za modelom. Večina sem jo imel ob strani, z druge strani sem postavil odbojnik, da je ta lovil svetlobo bliskavice in jo usmeril na model. Tako je bil model osvetljen z obeh strani. Bliskavico sem imel nastavljeno na ročne nastavitve, saj sem tako lahko nastavil moč na 1/16 ter zum na 70 mm.

(<http://www.betterphoto.com/article.asp?id=129>, 10.8.2012)

5.4 Postavitev modela pred objektiv

Preden naš model postavimo pred fotoaparat, se moramo z njim posvetovati. Predvsem jaz tukaj govorim, kako bo model urejen. Verjetno nočemo, da mlado punco fotografiramo v babičinih oblačilih, čeprav bi tudi tukaj morda ustvarili zanimivo sceno. Sam se vedno pogovorim o barvnih kombinacijah, ki jih naj ima model oblečene. Če je možno, lahko poskrbimo tudi make-up, čeprav za to dekleta navadno poskrbijo sama. Kadar pa imamo pred sabo profesionalno fotografiranje, pa je prisoten make-up artist, frizer, stilist pa še kdo, saj to pripomore k boljši fotografiji. Ko je model pripravljen, moramo samo poskrbeti, da se pred objektivom počuti čim bolj sproščeno, saj so potem poze za fotografiranje boljše, izraz na modelu pa ni dolgočasen in enoličen. Kam postavimo model, je odvisno od nas. Vsekakor nočemo motečega ozadja. Ali pa da imamo na fotografiji, kakšne žarke svetlobe, ki bi fotografijo poslabšali. To sicer vidimo po par posnetkih, če fotografija izgleda dobro in ni

motečih elementov smo na pravi poti. Določene stvari lahko kasneje zberemo tudi kasneje pri obdelavi.

5.5 Računalniška obdelava

Po samem fotografiranju vedno sledi še obdelava fotografij na računalniku. Vse fotografije sem obdelal z programom Photoshop. Uporabil sem verzijo CS 5. Da pa ne bom za vsako fotografijo opisoval, kaj sem naredil pri obdelavi, bom opisal korake, ki sem uporabil pri fotografijah.

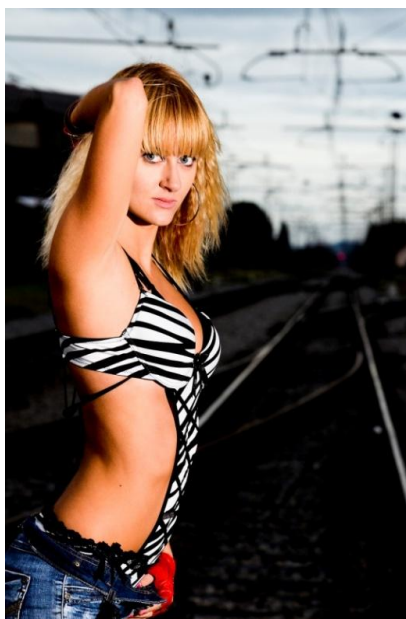
Vse fotografije, ki sem jih obdelal, sem najprej popravil z Levels ter Brightness/Contrast. Ko sem tukaj dobil boljši rezultat, sem uporabil še Curves oziroma krivulje. Tukaj fotografijam nekako dodamo efekt svetlobe, saj nastavljamo tone in kontraste, lahko za RGB skupaj ali pa posamezno za rdečo, modro ali zeleno. Fotografijam lahko dodamo še nekoliko ostrine z filtrom Unsharp Mask. Nekaterim fotografijam rad dodam črno obrobo, vsaj v kotih, da poudarimo model uporabo Vignette. To najdemo pod Filter in Lens Correction. Te ne dodamo preveč, da prekrijemo z senco samega portreta, ampak le toliko, da potegnemo robo.

Ker pa sem nekaterim fotografijam hotel dodati pridih modne fotografije, sem tukaj uporabil še nekaj drugih opcij. Ena do nastavitve je Color Balance, kjer nastavljamo barve v temnih srednjih in svetlih delih fotografije. Ne pozabimo na Channel Mixer za nastavljanje tonov v posameznih kanalih. Naslednja stvar, ki je uporabna, je nastavek Hue/Saturation oziroma nastavljanje odtenkov in nasičenosti na fotografiji. Seveda, da dobimo pridih modnih fotografij, moramo vse to združiti z Curves, ki je tukaj izjemno pomembna funkcija.

Za črno - bele fotografije sem uporabil Channel Mixer. Ko označimo kvadrant Monochrome, nastavimo tone za rdečo, modro in zeleno barvo. Ker pa imamo črno belo fotografijo, s temi drsniki nastavljamo sivino določenim tonom fotografije, ter tako na koncu dobimo fotografijo kakršno si želimo. Z drsnikom pod Constant pa nastavimo svetlost fotografije.

5.6 Analiza fotografij

To pa so nastale fotografije, kot prvo primer barvne in črno – bele fotografije.

Slika 29: Tea 1

Vir: Lasten, 14.8.2012

1/250s, F=9, ISO 1000

Slika 30: Tea 2

Vir: Lasten, 14.8.2012

1/250s, F=9, ISO 1000

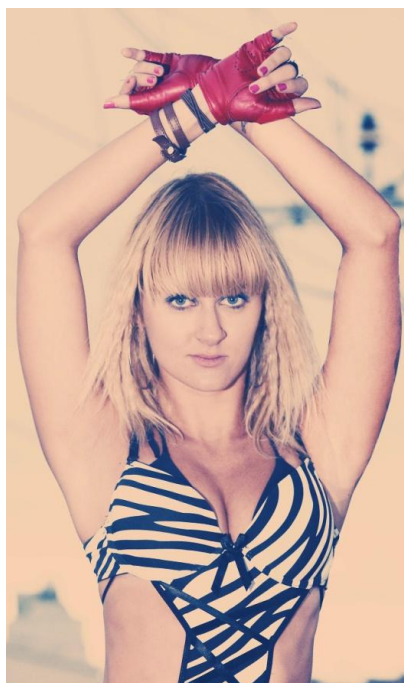
Naslednji fotografiji pričarata vtis modne fotografije.

Slika 31: Tea 3

Vir: Lasten, 14.8.2012

1/250s, F=9, ISO 1000

Slika 32: Tea 4

Vir: Lasten, 14.8.2012

1/250s, F=9, ISO 1000

Prikaz črno – bele in barvne fotografije

Slika 33: Katja 1

Vir: Lasten, 14.8.2012

1/250s, F=9, ISO 1000

Slika 34: Katja 2

Vir: Lasten, 14.8.2012

1/250s, F=9, ISO 1000

Spodnji fotografiji pa sta obdelani bolj glamurozno. Pri obe so nastavitve fotoaparata 1/200s, F=9, ISO 1000, z obdelavo pa lahko dobimo občutek različnih svetlob.

Slika 35: Špela 1

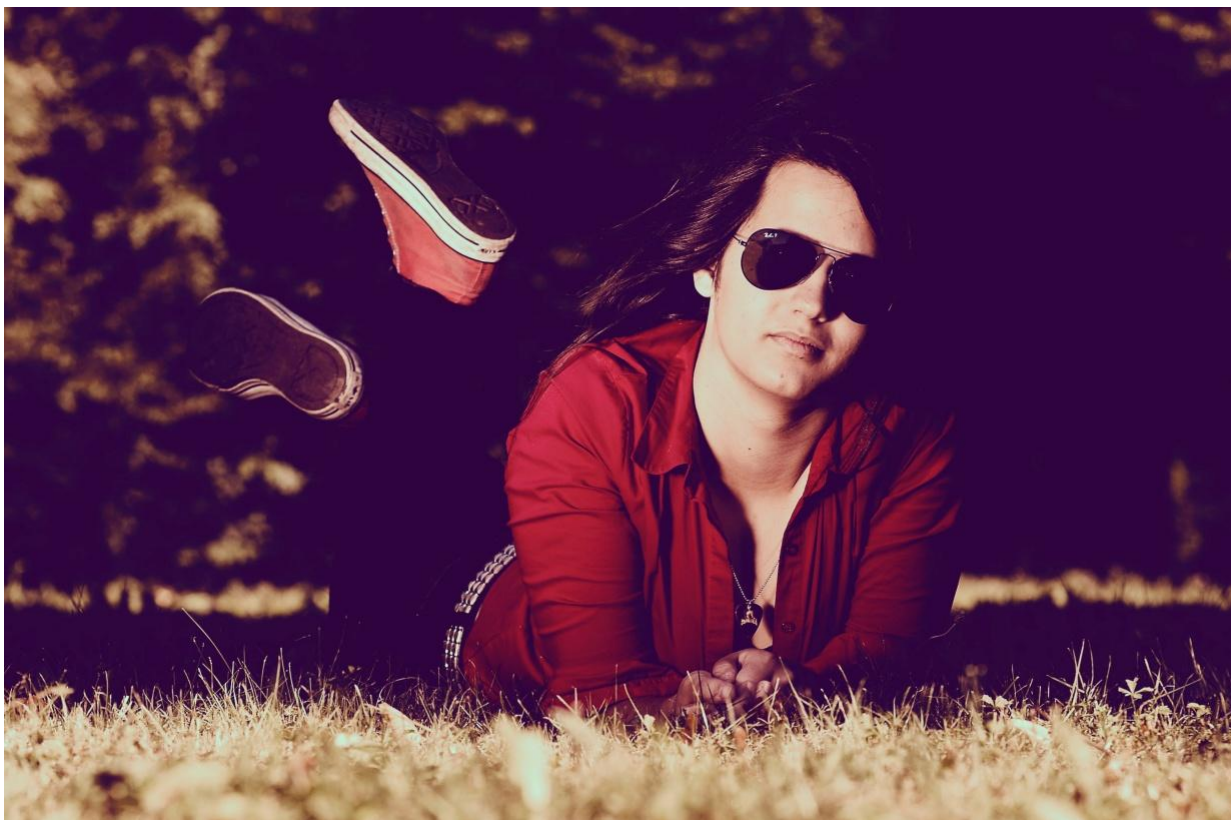
Vir: Lasten, 14.8.2012

Slika 36: Špela 2

Vir: Lasten, 14.8.2012

Spodnje fotografije pa so posnete na drugi lokaciji v parku z četrtem modelom.

Slika 37: Sara 1

Vir: Lasten, 17.8.2012

1/200s, F=8, ISO 100

To je kolaž fotografij, ki sem se jih odločil predstaviti, nastavitve sem, kot je razvidno, uporabil podobne, na razpolago sem imel 4 modele, katere sem postavil na različne lokacije. Vse je fotografirano s svojo opremo, torej z Nikon D7000, Sigma 70 – 200 mm 2,8, ter v kombinaciji z dodatno bliskavico. Hotel sem predstaviti, kako lahko z obdelavo dosežemo različne učinke fotografij, saj sem tako predstavil barvno in črno belo fotografijo. Za zaključek sta na naslednji strani še dve črno – beli fotografiji.

Slika 38: Sara 2

Vir: Lasten, 17.8.2012

1/200s, F=8, ISO 1000

Slika 39: Sara 3

Vir: Lasten, 17.8.2012

1/200s, F=8, ISO 1000

5.7 Zaključna misel projekta

Če potegnem črto čez fotografiranje, lahko rečem, da sem cilje, ki sem si jih zadal, izpolnil. Naredil sem nekaj fotografij, katere sem lahko vključil v diplomsko delo, obenem pa dobil še nekaj novih izkušenj iz tovrstnega fotografiranja. Teh res ni nikoli premalo. Prikazal sem portretno fotografijo tudi praktično, da ni samo dolgih strani teorije, ter pokazal kako se da določene stvari doseči. Kar se pa tiče samih fotografij, pa sem zadovoljen, da so izpadle tako dobre in takšno delo mi da motivacijo za nadaljnje fotografiranje.

6 ZAKLJUČEK

Znan je rek, da te fotografija kar malo zasvoji in mislim, da to drži. Portretna fotografija spremlja človeka že kar nekaj časa. Danes je del našega vsakdanjika in tako bo zagotovo tudi ostalo. Skozi diplomsko nalogo sem predstavil nekaj o fotografiji, več o sami fotografski opremi in še več o portretni fotografiji. K sami teoriji sem dodal še praktični prikaz. Če se želimo posvetiti fotografiji, in nekoliko bolj samim portretom, moram vedeti, da je potrebno vložiti nekaj financ v opremo ter se tudi nekaj naučiti o samih tehnikah. Tukaj avtomatika ni dovolj. Potrebno je tudi poznavanje opreme z katero delamo. Ne pomaga nam nekaj tisoč evrov vredna oprema, če ne je ne bomo znali uporabljati. Vedeti moramo, kje se vse nastavi, kje so funkcije, s katerimi si olajšamo fotografiranje. Da pridemo do nekih rezultatov, je potrebno kar nekaj časa. Zaradi digitalne dobe je to sedaj veliko hitreje in lažje, vseeno pa to ni mačji kašelj. Zanimivo je, da ko imamo končno opremo in znanje za fotografiranje, se potem usedemo za računalnikom in odpremo program za obdelavo fotografij. Tukaj pa se začne spet druga zgodba, ki je lahko tako široka, da se sploh ne konča. Nikoli ne bomo vsega vedeli o obdelavi fotografij, ker je enostavno preveč stvari, ampak če je naš cilj določena obdelava fotografij, se pač podamo v smer, ki je nam zanimiva. Tukaj pa dobimo svoj končni izdelek, če pa je dober, je pa odvisno od nas. Ne pozabimo, da si moramo za fotografijo vzeti čas. Z leti izkušenj bomo postali fotografi, kakršni smo hoteli postati. Sam nisem profesionallec, ampak če se bom temu, kar rad počnem, še naprej posvečal z takšno vnemo, nikoli ne vem, kam me naša fotografska pot lahko pripelje. Do takrat pa se lahko samo veselim spoznavanja novih ljudi pri portretni fotografiji.

7 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

7.1 Literatura

1. Fišer, M.: *Fotografija - zakonitosti in skrivnosti*, ŠOU, Ljubljana, 1998.
2. Daly, T.: *Enciklopedija digitalne fotografije*, Tehniška založba, Ljubljana, 2004.
3. Papotnik, A.: *Zbrano gradivo o fotografiji*, Pedagoška fakulteta, Maribor, 1989.
4. Zorec, M.: *Digitalna temnica - Obdelovanje digitalnih fotografij – 1. Koraki*, Knjigca, Grosuplje, 2009.
5. Lezano, D.: *Biblija digitalne fotografije*, Tehniška založba, Ljubljana 2009.
6. Cleghorn, M.: *Portrait Photography - Secrets of Posing & Lighting*, Sterling Publishing, New York, 2004.
7. Smith, J.: *Posing Techniques for Location Portrait Photography*, Amherst Media, Buffalo, 2007.
8. McIntosh, W.: *Classic Portrait Photography: Techniques and Images from a Master Photographer*, Amherst Media, Buffalo, 2004.
9. Smith, J.: *Senior Portrait Photography Handbook*, Amherst Media, Buffalo, 2010.
10. Adler, L.: *Fashion Flair for Portrait and Wedding Photography*, Course Technology, Boston, 2011.

7.2 Internetni viri

1. <http://www.e-fotografija.si/templates/?a=287&z=1>, 12.7.2012
2. http://en.wikipedia.org/wiki/Portrait_photography, 4.8.2012
3. <http://www.photography.com/articles/types-of-photography/black-and-white>, 7.8.2012
4. <http://photo.net/learn/portraits>, 7.8.2012
5. <http://www.betterphoto.com/article.asp?id=129>, 10.8.2012
6. http://en.wikipedia.org/wiki/Joe_McNally, 10.8.2012
7. http://en.wikipedia.org/wiki/Steve_McCurry, 10.8.2012
8. http://en.wikipedia.org/wiki/Annie_Leibovitz, 10.8.2012

8 PRILOGE

1. Fotografije, katere sem naredil na fotografiranju, prilagam dodatne, kljub temu da so vstavljene v diplomu, zaradi morebitnega bolj podrobnega pregleda fotografij v naravni velikosti.